

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr.1a-599/2021

Instanța de fond: Judecătoria Edineț
sediul Dondușeni
Judecător: L.Danilișin

DECIZIE ÎN NUMELE LEGII

26 septembrie anul 2023

municipiul Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

Având în componența sa:

Președintele ședinței de judecată

Rotaru Ala

Judecători

Burdeniuc Ruslana, Pușca Dumitru

Grefier:

Simionica Oxana

Cu participarea:

Procurorului Prisacari Lilia

Avocatului Barbaroș Mihail

A judecat în ordine de apel în ședință publică apelul declarat de către avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav ***** împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 15.03.2019, conform căreia

Rusu Veaceslav *****, născut la *****,
originar și domiciliat *****, cetățean al Republicii
Moldova, supus serviciului militar, studii medii de
specialitate, starea familială – divorțat, pensionar,
fără antecedente penale

A fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b) CP RM și în baza acestei legi, cu aplicarea prevederilor art.10 Cod penal, i s-a stabilit pedeapsă cu amendă în mărime de 800 unități convenționale, ce constituie suma de 16000/șaisprezece/ mii lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare și gestionare a mijloacelor financiare pe un termen de 2/doi/ ani.

Acțiunile civile depuse de părțile vătămate Spînu Viorica, Grinenco Zinaida, Pînzari Corina împotriva lui Rusu Veaceslav, au fost încetate în temeiul art.265 lit.c) CPC, în legătură cu restituirea prejudiciului material și renunțul părților vătămate la acțiune.

A fost soluționată chestiunea corpurilor delictive.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de fond: 16.03.2018-15.03.2019.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de apel: 19.04.2019-27.11.2019.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de recurs ordinar: 30.01.2020 - 07.07.2020.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de apel: 06.08.2020-24.02.2021.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de recurs ordinar: 20.05.2021- 28.06.2021.

Termenul de judecare a cauzei în instanța de apel: 06.08.2021-28.11.2023.

Procedura de citare legală executată.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în ședință, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți -

C O N S T A T Ă:

Pentru a se pronunța în sensul celor expuse instanța de fond a reținut, că Rusu Veaceslav, fiind în înțelegere prealabilă, de comun acord și împreună cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a elaborat un plan criminal în vederea punerii în funcțiune a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În aceste condiții, Rusu Veaceslav, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, acționând prin participatie complexă, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautor, pentru evidența, păstrarea, transportarea, depozitarea mijloacelor bănești, racolarea persoanelor, organizarea evenimentelor de informare despre activitatea pretins legală a grupării menționate, prin intermediul mai multor telefoane mobile și a mijloacelor de comunicare, coordona activitatea grupului criminal organizat, prin darea de indicații, coordonarea acțiunilor și repartizarea rolurilor membrilor acesteia, precum și participa nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale.

Astfel, Rusu Veaceslav de comun acord cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și pus în funcțiune o schemă criminală pe teritoriul Republicii Moldova, prin care ilegal a creat prin mai multe raioane ale țării o entitate de tip „piramidă financiară”, cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury”, neînregistrată în Registrul de Stat al întreprinderilor al Republicii Moldova și care nu dispune de statut de persoană juridică, care era specializată în colectarea de la cetățeni și persoane juridice a depunerilor sub formă de mijloace bănești, în schimbul unor pretinse devedente avantajoase în mărime de 300% anual de la suma depusă.

Potrivit planului infracțional, „Fondul reciproc „Mercury” era alcătuit structural din „celule”, care erau dirijate de persoane de încredere, numite „KEEPER” sau „хранитель” (traducere: supraveghetor), cu un statut special în ierarhia grupului criminal organizat și care participau nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale, prin racolarea noilor membri și selectarea, recrutarea și convingerea victimelor să transmită diverse sume de bani în contul piramidei financiare, de unde acești bani erau însușiți de membrii grupului criminal organizat.

Funcționalitatea organizației era asigurată prin intermediul paginii web: <http://mercury-ungheni.jimdo.com>. care era administrată din afara Republicii Moldova de membri ai grupării criminale date și prin care fiecare participant la piramida financiară obținea un „cabinet” virtual, în care erau reflectate mijloacele bănești „investite” și situația la zi a fiecărui utilizator.

Astfel, Rusu Veaceslav, urmărind ascopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare, acționând cu intenție directă din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinse între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape a însușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Spînu Viorica mijloace bănești în sumă totală de 30000 lei, după

care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 5000 lei, cauzând părții vătămate Spînu Viorica daune în proporții considerabile în sumă totală de 25000 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-aprilie 2015, în mai multe etape, a însușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Grinenco Zinaida mijloace bănești în sumă totală de 10000 lei, cauzând părții vătămate Grinenco Zinaida daune în proporții considerabile în sumă totală de 10000 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape, a însușit personal și prin intermediul cet.*****, de la cet.Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 35000 lei, cauzând părții vătămate Pînzari Corina daune în proporții considerabile în sumă totală de 20000 lei.

În total, prin acțiunile sale intenționate Rusu Veaceslav a cauzat un prejudiciu material părților vătămate în sumă totală de 55000 lei.

Acțiunile lui Rusu Veaceslav au fost încadrate în baza art.190 alin.(2) lit.b) Codul penal, cu indicii calificativi: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiali ale obiectului care a produs daune considerabile, săvârșită de două sau mai multe persoane.

Împotriva sentinței instanței de fond a declarat apel avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav, care în motivare a invocat următoarele considerente:

-Prin sentința din 15.03.2019, instanța judiciară a stabilit vinovăția lui Rusu Veaceslav M. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de dispozițiile alin.(2) lit.b) al art.190 Cod penal, concluzionate doar prin prisma conținutului materialului probatoriu acumulat și prezentat instanței de fond de către acuzare, în lipsă de circumstanțe și de material probatoriu, în lipsa pretențiilor materiale ale părților vătămate, în lipsa stabilirii atât de către acuzare cât și de către instanța judiciară a vinovăției condamnatului, participăției ultimului la săvârșirea infracțiunii.

-Fiind în lipsa motivării emiterii unei astfel de sentințe (15.03.2019) - chiar dacă am solicitat către instanța judiciară a-mi fi expediată sentința de condamnare prin intermediul poștei electronice, fapt care nu a fost realizat, sunt nevoit să concluzionez despre găsirea, recunoașterea vinovăției și pedepsirea lui Rusu Veaceslav de către instanța judiciară din concluziile și cele solicitate spre a fi pedepsit inculpatul de către acuzarea de stat, precum și pedeapsa solicitată de către acuzare către instanța judiciară, în ședința judiciară a dezbaterilor și susținerilor în lumina prevederilor art.381 Cod de procedură penală din data de 04.03.2019, deoarece la data pronunțării sentinței de condamnare - apărarea fiind în imposibilitate de a se prezenta, sentința de condamnare din 15.03.2019 - fiind pronunțată în lipsa apărării și participării inculpatului.

-Concluzii și temei de admitere a apelului declarat, cu casarea integrală a sentinței din 15.03.2019:

-Rusu Veaceslav a fost recunoscut învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de dispozițiile alin.(2) lit.b) și c) al art.190 Cod penal, (învinuire modificată în cadrul cercetării judecătorești) învinuire susținută de către acuzarea de stat prin rechizitoriul pe cauza penală nr.2017110085, cu

probele acumulate de către DGUP a IGP al MAI, sub conducerea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, cauză penală pornită la data de 20.03.2017 și finalizată la 28.02.2018, prin care,

-,s-ar fi” stabilit faptul că, Rusu Veaceslav, urmărind scopul comiterii infracțiunii de escrocherie în înțelegerea prealabilă și de comun acord și împreună cu mai multe persoane „nestabilite” de către OUP, a elaborat un plan criminal în „vederea punerii în funcțiune a piramidei financiare” cu denumirea „Fondul reciproc MERCURY” pe întreg teritoriul RM.

-În aceste condiții „urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere” pe parcursul perioadei de timp martie-septembrie 2015, acționând prin participație complexă și distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautor, pentru evidența, păstrarea, transportarea, depozitarea mijloacelor bănești, racolarea persoanelor, organizarea evenimentelor de informare despre activitatea pretins legală a grupării menționate, prin intermediul mai multor căi de comunicare, coordona activitatea grupului criminal organizat, prin darea de indicații, coordonarea acțiunilor și repartizarea rolurilor membrilor acestora, precum și participa nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale.

A) Astfel, stabilește acuzarea prin învinuirea sa că, Rusu Veaceslav urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei martie-septembrie 2015, în mai multe etape a însușit prin intermediul lui ***** de la cet.Spînu Viorica mijloace bănești în sumă totală de - 30000 lei, restituind părții vătămate prin intermediul BC „Victoriabank” SA suma de 5000 lei, peste o perioadă de timp, cu scopul prezentării „prin aparență” a activității sale „una legală” și cauzându-i lui Spînu Viorica daune în proporții considerabile în sumă totală de - 25000 lei.

B) Tot el, urmărind acelaș scop, prin definitivarea acțiunilor sale de către acuzare ca fiind prin abuz de încredere și înșelăciune, în perioada de timp martie-aprilie 2015, în mai multe etape tot prin intermediul lui *****, a însușit de la cet.Grinenco Zinaida mijloace bănești în sumă totală de - 10000 lei, cauzându-i lui Grinenco Zinaida daune în proporții considerabile în sumă totală de - 10000 lei.

C) Tot el, urmărind acelaș scop, prin definitivarea acțiunilor sale de către acuzare ca fiind prin abuz de încredere și înșelăciune, în perioada de timp martie-aprilie 2015, în mai multe etape tot prin intermediul lui *****, a însușit de la cet.Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de - 55000 lei, restituind părții vătămate prin intermediul BC „Victoriabank” SA suma de 35000 lei, peste o perioadă de timp, cu scopul prezentării „prin aparență” a activității sale „una legală” cauzându-i lui Pînzari Corina daune în proporții considerabile în sumă totală de - 20000 lei.

-În aceste condiții, Rusu Veaceslav a însușit de la Spînu Viorica, Grinenco Zianida și Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei.

-În susținerea acuzației aduse, OUP aduce în calitate de probelor materiale:

-Declarațiile părților vătămate: Spînu Viorica, Grinenco Zinaida și Pînzari Corina, martorilor Grinenco Veronica, ***** și procesul-verbal de ridicare din 27.03.2017, card bancar emis de BC „*****iabanc” pe numele lui Pînzari Corina), de examinare din 27.10.2017 (card bancar examinat și emis de BC „*****iabanc” pe numele lui Pînzari Corina) - recunoscute corp delict prin Ordonanța OUP din 27.10.2017, proces-verbal de ridicare din 17.03.2017, extrasele din conturile de card tuturor părților vătămate, proces-verbal de examinare din 15.02.2018 privind examinarea extraselor din contul de card emise de BC „Victoriabank” prin care:

-Stabilește că de pe contul lui Rusu Veaceslav pe contul lui Grinenco Veronica au fost transferate suma totală de 15362 lei din perioada de timp 03.03.2015-09.06.2015:

-de pe contul lui Rusu Veaceslav pe contul lui Pînzari Corina au fost transferate suma totală de 13368 lei din perioada de timp 17.03.2015-16.06.2015;

-de pe contul lui Rusu Veaceslav pe contul lui Grinenco Zinaida au fost transferate suma totală de 6 464 lei din perioada de timp 31.03.2015-09.06.2015;

-proces-verbal de examinare din 20.02.2018 prin care au fost examinate extrasele din cont pe numele lui Rusu Veaceslav deținute la BC „Victoriabank” SA, stabilind transferurile bănești pe numele părților vătămate identice cu cele examinate din 15.02.2018.

-Alte probe materiale și admise de lege - în susținerea învinuirii aduse - acuzarea de stat nu a mai acumulat și nici nu a prezentat, limitându-se la declarațiile părților vătămate, persoanelor în grad de rudenie de clasa I cu părțile vătămate, precum și înscrisurilor care dovedește doar recepția mijloacelor bănești de către părți vătămate de la inculpat și nu invers.

-Susținerea învinuirii și inculpării lui Rusu Veaceslav suni absolut contradictorii atât obiectului juridic cât și subiectului, laturilor constitutive ale infracțiunii imputate, chiar și contrar principiilor expuse în HP CSJ din 06.06.1992, precum și modificărilor operate prin Legea nr.179 din 26.07.2018, (MO nr.309-320/498 din 17.08.2018) pentru modificarea unor acte legislative, art.IV, pct.4).

-Or, examinând toate probele materiale prezentate de către acuzarea de stat în instanța judiciară, în proces judiciar, în coroborarea lor directă cu învinuirea adusă lui Rusu Veaceslav, constatăm cu certitudine faptul lipsei semnelor infracțiunii imputate de săvârșire de către învinuit, or, nu constatăm existența faptei infracțiunii, precum și nici săvârșirea presupusei fapte de către inculpat.

-Persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atîta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de lege, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale.

-Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa.

-Concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, în condițiile legii, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului, este un principiu al prezumției nevinovăției stipulat atît la art.8 al Codului de procedură penală cât și la art.21 al Constituției RM.

-Totodată, OUP are obligația și rolul major nu numai în descoperirea infracțiunilor, prevenirea și curmarea lor dar și poartă responsabilitatea elocventă și în corespundere cu normele materiale de drept și de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atît circumstanțele care dovedesc vinovăția bănuțului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovătesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea, prevederi expuse și la alin.(3) al art.19 Cod de procedură penală, principiului fundamental al accesului liber la iustitie, fapt nerealizat în speța menționată și lăsat la voia aprecierii instanței judiciare - cu lipsă de reacție și intervenție, ba mai mult:

-Potrivit declarațiilor părților vătămate audiate în instanța judiciară, în proces judiciar la data de 03.10.2018, atît Spănu Viorica, Grinenco Zinaida cât și Pînzari Corina au declarat că au auzit de la alte persoane despre faptul existenței piramidei financiare, în urma căreia poți cîștiga mijloace financiare transmițându-i bani lui ***** , care urma la rîndul său să-i transmită banii primiți lui Rusu Veaceslav.

-Nici una din părțile vătămate nu i-a transmis mijloace financiare lui Rusu Veceslav și nici l-a întrebat pe ultimul pentru toată perioada de la depunere și până la recepție a dobînzilor la care

fac trimitere, că totuși le-au recepționat, despre faptul dacă Rusu Veaceslav a primit de la ***** careva sume de bani transmise de către ei, sau? Acțiunii care nu au fost întreprinse și nici de către OUP, fără al intervieva pe Onilă V. fără a-l audia sau careva acțiuni de confruntare cu bănuitul/învinuitul Rusu Veaceslav.

-La momentul când piramida financiară a încetat a funcționa, datorită faptului că au primit careva dobânzi pe contul bancar și pentru faptul că alte persoane din satul de unde locuiesc au înregistrat plângeri la poliție pe numele lui Rusu Veaceslav, au mers și ei de au scris la OUP plângere pe numele lui Rusu Veaceslav pentru a-și recupera mijloace financiare care nu le-au transmis lui Rusu Veaceslav și despre care Rusu V. nici nu cunoștea.

-În ședința judiciară din 03.10.2018 părțile vătămate au declarat că banii și-au recuperat integral, prejudicii materiale și nici de alt ordin nu au față de inculpat, mijloacele financiare au fost transmise lor de către ***** , fapt care a fost confirmat în ședința judiciară din 16.11.2018 de către însăși martorul acuzării *****.

-Ultimul a declarat că, într-adevăr suma prejudiciului material pricinuit tuturor părților vătămate și anume în sumă totală de 55000 lei a fost recuperată de către el, iar sursa mijloacelor financiare fiind - banii care au fost depuși, înregistrați și gestionați prin contul electronic personal al său de către părțile vătămate.

-În urma tranzacției de înstrăinare a monedei electronice, de către ***** - înregistrate în urma depunerii și gestionării mijloacelor financiare ale părților vătămate - ***** a obținut suma totală de 55000 lei, bani care au fost restituiți părților vătămate.

-Proba materială la care face trimitere apărarea fiind înregistrată în ședința judiciară din 16.11.2018 privind gestionarea, înregistrarea și înstrăinarea monedei electronice contra mijloacelor financiare de către ***** și care au fost recuperate de către părțile vătămate.

-Prin Legea nr.179 din 26.07.2018, (MO nr.309-320/498 din 17.08.2018) pentru modificarea unor acte legislative, art.IV, pct.4), în dispoziția alineatului (1) al art.190 Cod penal, textul „înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, chiar dacă la data de - 11.12.2018, acuzarea a adus la cunoștință apărării și inculpatului o nouă formulare a învinuirii, ea urma fi susținută de către acuzare prin probe materiale și mijloace subsecvente noii formulări a învinuirii - acuzarea nu a făcut-o și nici nu și-a susținut învinuirea adusă.

-Or, până la data pronunțării sentinței de inculpare a lui Rusu Veaceslav (15.03.2019), după cercetarea probelor în instanța judiciară, acuzarea s-a statuat pe formularea și acceptarea probelor de învinuire în presupusa existenței laturilor infracțiunii prin prisma „înșelăciunii și abuzului de încredere” dar nu pe o formulare nouă și definitivată expusă prin legea nouă.

-, „Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”, prevederi expuse la art.22 Constituția RM, or, în lumina art.23 Constituția RM, dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle,

-(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

-Dispozițiile legii noi operate la art.190 alin.(1) din Codul penal sunt imprevizibile și, prin urmare, permit o interpretare extensivă defavorabilă acuzatului.

-În descrierea elementelor infracțiunii de escrocherie, legislatorul operează cu noțiuni din dreptul civil, care nu sunt definite.

-Aplicarea articolului 190 din Codul penal este condiționată de existența unui act juridic lovit de nulitate, încheiat prin vicierea consimțământului.

-În aceste condiții, nu este clar dacă judecătorul care examinează o cauză penală de învinuire în baza articolului 190 din Codul penal trebuie să aibă în vedere constatările unei instanțe civile cu privire la nulitatea actului juridic sau dacă trebuie să se substituie unei instanțe civile și să constate mai întâi dacă actul juridic este nul.

-Legislatorul a generat o suprapunere între răspunderea civilă (i.e. sancțiunea nulității actului juridic) și răspunderea penală, deși aceste tipuri de răspundere trebuie delimitate în mod strict.

-Dispozițiile menționate și operate prin Legea nr.179, creează riscuri ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului 190 din Codul penal contrar articolului 1 din Protocolul nr.4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, prevederile menționate și operate de către acuzatorul de stat în formularea nouă adusă de învinuire și nesusținută în instanța judiciară sub aspectul noilor condiții, contravin articolelor 1 alin.(3), 22 și 23 din Constituția RM.

-Solicitând admiterea apelului, casarea integrală a sentinței de condamnare emisă de către Judecătoria Edineț sediul Dondușeni din 15.03.2019 în privința lui Rusu Veaceaslav recunoscut vinovat și condamnat în comiterea infracțiunilor prevăzute de alin.(2), lit.b) al art.190 CP RM, examinarea fondului cauzei, în corespundere cu prevederile alin.(1) pct.2) al art.415 CPP RM, potrivit modului stabilit pentru instanța de fond, casând integral sentința din 15.03.2019, în baza art.409 alin.(2) pronunțând o nouă hotărâre, prin care condamnatul Rusu Veaceaslav, în sensul prevederilor alin.(1) pct.1)-pct.3) al art.390 CPP RM, pronunțând o sentință de achitare.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27.11.2019:

-A fost respins ca nefondat apelul avocatului Mihail Barbaroș în interesele inculpatului Rusu Veaceslav *****, declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 15.03.2019, prin care Rusu Veaceslav ***** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b) Cod Penal, cu menținerea sentinței fără modificări.

Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27.11.2019 a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul Barbăroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27.11.2019 și sentinței Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 15.03.2019 în privința lui Rusu Veaceslav, cu achitarea lui Rusu Veaceslav pe art.190 al.2 lit.b CP RM, constatându-se inexistența faptei infracțiunii în acțiunile inculpatului.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 07.07.2020 a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului, cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27.11.2019, în cauza penală privindu-l pe Rusu Veaceslav *****, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale Colegiul penal lărgit a reținut următoarele:

-La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurentul invocă ca temeiuri de recurs prevederile art.427 alin.(1) pct.5), 6), 8) Cod de procedură penală, și anume că cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de

a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

-Verificând materialele cauzei, Colegiul penal lărgit constată că se confirmă incidența temeiul de recurs invocat de recurent, prevăzut de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, prin prisma aspectelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția.

-Potrivit art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

-Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

-La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

-În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

-Coraportând decizia instanței de apel, la rigorile prevăzute de art.414 Cod de procedură penală enumerate supra, se atestă că instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de aceste cerințe și a comis următoarele erori de drept.

-Colegiul penal lărgit, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d.124-125, vol.II) atestă că instanța de apel contrar cerințelor art.414 alin.(5) Cod de procedură penală nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului (f.d.74-76, vol.II) descrise și în pct.2 a prezentei decizii, și nu a examinat astfel chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi:

„-prin Legea nr.179 din 26.07.2018, (MO nr.309-320/498 din 17.08.2018) pentru modificarea unor acte legislative, art.IV, pct.4), în dispoziția alineatului (1) al art.190 Cod penal, textul „înșelăciune sau abuz de încredere” s-a substituit cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, chiar dacă la data de 11.12.2018, acuzarea a adus la cunoștință apărării și inculpatului o nouă formulare a învinuirii, ea urma a fi susținută de către

acuzare prin probe materiale și mijloace subsecvente noii formulări a învinuirii - acuzarea nu a făcut-o și nici nu și-a susținut învinuirea adusă;

-până la data pronunțării sentinței, după cercetarea probelor în prima instanță, acuzarea s-a statuat pe formularea și acceptarea probelor de învinuire în presupusa existență a laturilor infracțiunii prin prisma „înșelăciunii și abuzului de încredere” dar nu pe o formulare nouă și definitivată expusă prin legea nouă;

-dispozițiile legii noi operate la art.190 alin.(1) din Codul penal sunt imprevizibile și, prin urmare, permit o interpretare extensivă defavorabilă acuzatului. În descrierea elementelor infracțiunii de escrocherie, legislatorul operează cu noțiuni din dreptul civil, care nu sunt definite;

-aplicarea articolului 190 din Codul penal este condiționată de existența unui act juridic lovit de nulitate, încheiat prin vicierea consimțământului. În aceste condiții, nu este clar dacă judecătorul care examinează o cauză penală de învinuire în baza art.190 din Codul penal trebuie să aibă în vedere constatările unei instanțe civile cu privire la nulitatea actului juridic sau dacă trebuie să se substituie unei instanțe civile și să constate mai întâi dacă actul juridic este nul;

-legislatorul a generat o suprapunere între răspunderea civilă (i.e. sancțiunea nulității actului juridic) și răspunderea penală, deși aceste tipuri de răspundere trebuie delimitate în mod strict. Dispozițiile menționate și operate prin Legea nr. 179, creează riscuri ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului 190 din Codul penal, contrar articolului 1 din Protocolul nr.4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, prevederile menționate și operate de către acuzatorul de stat în formularea nouă adusă de învinuire și nesusținută în instanța de judecată sub aspectul noilor condiții, contravin articolelor 1 alin.(3), 22 și 23 din Constituția RM.”.

-Astfel, anume asupra acestor motive invocate în apelul declarat de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului, instanța de apel s-a pronunțat superficial fără o argumentare cuvenită, printr-o formulare generală și evazivă (f.d.125, vol.II), și astfel nu a întreprins toate măsurile de a elucida circumstanțele esențiale ale cauzei.

-În același context, Colegiul penal atestă că deși în sentință, prima instanță descrie fapta constatată și încadrează acțiunile inculpatului Rusu Veaceslav în temeiul noilor prevederi a art.190 Cod penal, introduse prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018, (f.d.55-57, 63, vol.II), însă nu ține cont de prevederile art.113 alin.(1) Cod penal, ce stipulează că „Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală”. Astfel, nu s-a efectuat o descriere a faptei în corespundere cu dispoziția textului modificat (componenței concretizate a infracțiunii prevăzute de norma penală), adică a dispoziției art.190 alin.(2) lit.b) Cod penal în red.Legii nr.179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018.

-Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel în decizia adoptată, nu a luat în considerare aceste motive esențiale și a omis să se expună asupra lor, contrar prevederilor art.414 Cod de procedură penală.

-În acest sens, se notează că potrivit jurisprudenței constante a CEDO, expuse în cazurile aplicării art.6 al Convenției, s-a conchis că o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (Suominen c. Finlandei (2003) §37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) §85).

-De asemenea, în hotărârea CEDO în cauza Helle împotriva Finlandei, 19 decembrie 1997, pct.60, se reține că noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă care nu și-a motivat decizia, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară fie prin alt mod, să fi examinat totuși în mod real chestiunile esențiale supuse atenției sale.

-În consecință, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului Rusu Veaceslav în baza de art. 190 alin.(2) lit.b) Cod penal, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, prin ce a fost afectată soluția adoptată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și astfel recursul declarat de avocatul Barbaroș Mihail în numele inculpatului Rusu Veaceslav urmează a fi admis, iar decizia instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

-Astfel, la rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale - asupra motivelor esențiale indicate în cererea de apel și în măsura competenței sale asupra motivelor din recursul declarat, nominalizate în prezenta decizie, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu și de practica relevantă a CEDO, în cadrul unui proces de judecată contradictoriu, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24.02.2021:

-A fost admis apelul avocatului M.Barbaroș în interesele inculpatului Rusu Veaceslav ***** declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni nr.1-45/2018 din 15.03.2019, a fost casată sentința, cu pronunțarea unei hotărâri noi potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

-În baza art.390 alin.(1) p.3) CPP Rusu Veaceslav ***** a fost achitat de sub învinuirea adusă pe art.190 alin.(2) lit.b) CP, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

-În baza art.387 alin.(2) pct.2) CPP, instanța nu s-a pronunțat asupra acțiunilor civile.

-În latura corpurilor delictelor s-au menținut dispozițiile sentinței instanței de fond.

Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24.02.2021 a fost contestată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți Formusatii Andrei în temeiul art.427 al.1 p.6 CPP RM, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 24.02.2021 în privința lui Rusu Veaceslav în baza art.190 al.2 lit.b CP RM, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 28.06.2021 a fost admis recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Andrei Formusatii, cu casarea totală a deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Bălți din 24.02.2021, în privința inculpatului Rusu Veaceslav ***** , cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției sale Colegiul penal lărgit a reținut următoarele:

-Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

-Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în

temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

-Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

-Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

-În primul rând, conform potrivit art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate. Potrivit art.8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Conform art.10 alin.(1) și (2) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi.

-Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv. Potrivit art.385 alin.(1) pct.1)-4) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Conform art.394 alin.(1) pct.1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

-Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare. Învinuirea se consideră mai gravă când în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimăția juridică a celor săvârșite. Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct.3., 23., 39., 41.).

-În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond (pct.2. din decizie):

a) nu a coroborat recalificarea acțiunilor inculpatului pe art.190 alin.(2) lit.b) Cod penal, conform calificativelor: „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...” cu prescripțiile din art.8, 10 Cod penal și jurisprudența națională (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct.23., 39., 41.), sub aspectul că în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei (pct.7. din decizie).

-Ori, reîncadrând acțiunile inculpatului în baza art.190 alin.(2) lit.b), în redacția nouă, în vigoare din 17.08.2018, conform indicelor: „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...”, a încălcat prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală și art.10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul învinuirii inițiale, nu existau la momentul săvârșirii faptei, iar asemenea împrejurări de fapt și de drept, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, nici nu se regăsesc în faptele infracționale descrise de instanță ca fiind dovedite.

-Mai mult, calificativul: „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...” este unul incomplet, deci absolut neclar, deoarece reprezintă doar o parte din cel prevăzut în dispoziția normei vizate, lipsind restul: „în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean”.

-Pe lângă aceasta, nu a fost elucidată, în niciun fel, esența elementelor „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...”, inclusiv coroborată cu acțiunile infracționale concrete și împrejurările de fapt incriminate inculpatului prin ordonanță de modificare a învinuirii din 11.12.2018 f.d.12).

-Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

-În al doilea rând, conform art.414 alin.(1), (2) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal, nefiind în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Potrivit art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art.325 alin.(1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate. Potrivit art.101 alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art.394 alin.(3) pct.2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie

să cuprindă enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării, nefiind admisă introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat. Conform art.417 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

-Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel). Hotărârea trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct.3., 39., 41).

-Însă, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece conform descriptivului și dispozitivului deciziei (pct.7. din decizie):

-a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și în drept, imputate inculpatului prin ordonanță de modificare a învinuire din 11.12.2018 (f.d. 12). Ori, invocarea că: „...acțiunile lui Rusu V. au fost încadrate de către procuror în baza art.190 alin.(2) lit.b) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile. Limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin înșelăciune și abuz de încredere, detaliate de legiuitor. Prin înșelăciune se înțeleg acțiunile făptuitorului de a duce în eroare, de a amăgi proprietarul. Prin abuz de încredere făptuitorul folosește, în scop de a obține un bun material (bani), relațiile de încredere, s-a reținut în sarcina inculpatului următoarele: Rusu V. a fost învinuit de organul de urmărire, că fiind în înțelegere prealabilă, de comun acord și împreună cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a elaborat un plan criminal în vederea punerii în funcțiune a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Acțiunile lui Rusu V. au fost încadrate în baza art. 190 alin.(2) lit.b) Cod penal ca escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile...”, demonstrează că a judecat cauza în raport cu învinuirea inițială, formulată prin rechizitoriu.

-Mai mult, concluzia că: „contrar prevederilor art.8, 389 Cod de procedură penală, sentința nu a fost bazată pe probe veridice, care au fost prezentate și cercetate în cadrul judecării cauzei, instanța acceptând abordările și concluziile organului de urmărire penală cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de 190 alin.(2) lit.b) Cod penal”, dovedește că cauza a fost judecată conform unor temeiuri în fapt și drept improprii speței de pe rol;

-b) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare, care se contrazic reciproc și produc efecte juridice diferite, cum ar fi că: „există dubii rezonabile că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (2) lit.b) Cod penal, respectiv, că acesta a avut intenția de a sustrage bunurile părților vătămate., concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri., concluzia instanței de fond privind

constatarea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b) Cod penal., partea acuzării n-a prezentat în acest aspect probe, că inculpatul a urmărit un scop unic de a comite escrocheria în privința părților vătămate., nu a fost demonstrată intenția inculpatului de însușire a bunurilor de la părțile vătămate., în ședința de judecată n-au fost prezentate probe a vinovăției inculpatului. art.6 (2) CEDO obligă printre altele, că, îndeplinindu-și funcțiile sale, instanța să nu pornească de la ideea preconcepută, că persoana acuzată a comis acțiunea incriminată, obligația de a prezenta dovezi revenind procurorului și orice dubii fiind în favoarea acuzatului”.

-Totodată, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat, deoarece: „fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”.

-Pe lângă aceasta, potrivit dispozitivului a fost casată total sentința de condamnare și adoptată o soluție de achitare a inculpatului, dar, absolut neclar și divergent, ulterior a menținut parțial sentința de condamnare indicând că: „Dispozițiile sentinței în latura corpurilor delictelor, se mențin”;

-c) doar a trecut în revistă dovezile administrate, însă nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în ordonanța de modificare a învinuirii, neindicând motivele pentru care a respins probele acuzării;

-d) și-a întemeiat concluziile pe probe neverificate în ședința de judecată a instanței de apel și neconsemnate în procesul-verbal, cum ar fi cele de la f.d.102-103, 105-130 v.1, 18-21 v.2.

-Astfel, împrejurările enunțate relevă, în mod clar și evident, că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza în conformitate cu rigorile prevăzute de lege, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, și că recursul ordinar este întemeiat.

-Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

-La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

În ședința instanței de apel după dispunerea rejudecării cauzei, avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav a susținut apelul declarat împotriva sentinței instanței de fond, consideră că Curtea de Apel Bălți la data de 24.02.2021 a emis o hotărâre corectă, echitabilă, analizând toate probele și materialele cauzei penale, era corect ca acuzatorul să retragă învinuirea, deoarece probele nu arată că Rusu Veaceslav a săvârșit infracțiune după cum s-a incriminat, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Rusu Veaceslav să fie achitat integral din lipsa elementelor infracțiunii în acțiunile lui. Cu referire la extrasele bancare privind faptul că mijloacele financiare nu au intrat pe cont nici la una din părțile vătămate, dar achitări au fost făcute de Rusu către ei, astfel apare întrebarea de ce când nu însușești sumele de bani trebuie să le restituie, într-adevăr Rusu a transferat către trei părți vătămate sumele de bani la una 1000 lei, la alta 2000 lei, fapt confirmat la materialele cauzei, dar la acel moment Grinenco nu dispunea de sumele de bani și nici cauza nu era pornită, pentru că este la Curtea de Apel o altă cauză pornită, aceeași situație cu piramida financiară, însă ajungând

la CSJ, cauza a fost remisă la rejudecare pe aceleași temeuri, Rusu nu este persoana care a înființat piramida financiară și care a activat acolo, sunt persoane care au depus mijloace financiare în fondul dat și care nu le-au recuperat. Situația pe cauză a fost stabilită atât în ordinea cercetării judecătorești cât și în cadrul dezbaterilor judiciare, ce în ansamblu dovedește că în acțiunile lui Rusu Veaceslav nu are careva elemente ale infracțiunii incriminate, solicitând admiterea apelului integral, casarea sentinței instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Rusu Veaceslav să fie recunoscut nevinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b) CP RM. Susține integral argumentele care au fost dezbătute atât în instanța de fond cât și instanța de apel.

Suplimentar avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav a declarat, că din probele anexate la materialele cauzei, declarațiile părților vătămate, martorilor audiate în instanța de fond, poziția este – inexistența infracțiunii, nu există în acțiunile inculpatului elementele constitutive ale infracțiunii, ci inexistența însăși a infracțiunii, cu referire la art.390 al.1 p.1 CP, cu privire la continuitatea acuzării, menținerea acuzării, sub poziția veche cum a fost recunoscut inculpatul este una inacceptabilă, deoarece nici legea nu permite acest fapt, mai mult legiuitorul prevede că în cazul când modificările apărute la articolul dat urmează să fie reținute de către instanță dacă în acțiunile ultimului sunt semnele calificative ale infracțiunii. Astfel dacă acuzarea se menține în continuare pe poziția de vinovăție a inculpatului, urmează a fi pus sub acuzare nouă, pe latura de infracțiune, care deja sunt conținute în norma materială de drept, dar în cazul când sancțiunea penală este una mai blândă, se aplică art.10/1 CP cu privire la o sancțiune mai blândă decât una mai severă prevăzută, ca în cazul dat.

Avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav a menționat, că potrivit declarațiilor părților vătămate, declarațiilor martorului ***** care recunoaște că banii erau virtuali pe conturile sale, gestiunea cabinetelor virtuale a tuturor rudelor sale, a părților vătămate o făcea el însuși, cunoștea parolele cabinetelor și Rusu Veaceslav nu avea nici o tangență cu banii virtuali, nu crea conturi de către rudele lui ***** mama, soacra, nașa sora, care în instanța de judecată pe Rusu Veaceslav nu l-au recunoscut, deoarece nu-l cunosc. Mai mult toate părțile vătămate atât la urmărirea penală cât și în instanța de judecată a declarat că: „noi pe Rusu nu îl cunoaștem, am auzit de la alte persoane, banii am transmis lui ***** , Onilă i-a transmis lui ***** , sau a creat conturile la *****iabank precum și cabinetele virtuale, sau ***** nu a fost audiat la organul de urmărire penală, nici în instanța de judecată, nici în acțiunile procesuale nu sunt făcute absolut nimic, chiar dacă ***** spune că ***** este prietenul meu, nu este a lui Rusu Veaceslav și cauzalitatea de a fi atras la răspundere penală anume Rusu Veaceslav era deoarece într-adevăr participau cu toți la seminarele piramidei financiare în Chișinău, unde au făcut cunoștință, Rusu deja locuia în Chișinău și toate părțile, deoarece dumnealui era din sat, chiar dacă nu-l cunosc la față, dar de el au auzit, deci legătura de cauzalitate dintre primirea banilor, păstrarea lor, crearea conturilor la ***** care toate aceste lucruri le recunoaște și în final tranzacția la materialele cauzei, la examinarea fondului cauzei se aduce dovada că Grinenco obține bani din vânzarea banilor virtuali în bani cheș la tranzacția cu Andrei, care el menționează și este audiat și încheiere contract de vânzare-cumpărare prin care banii virtuali sunt achitați cu bani cheș de către persoana terță, care recunoaște și spune că suma de bani corespunde celor investite și a fost restituită de către Grinenco în același mod. Astfel, în acțiunile inculpatului nu sunt careva semne calificative, lipsesc elementele infracțiunii imputate și anume cum face trimitere CSJ în ultima decizie a sa, totodată deciziile CSJ sunt absolut contradictorii, una explică că este posibil după modificarea art.190 CP să fie reîncadrate acțiunile lui Rusu, și a doua că nu poate instanța de apel să examineze conform învinuirii vechi cu rigorile

legii noi sau poate fi adusă o modificare a învinuirii. În situația dată susține aceeași poziție, solicitând casarea integrală a sentinței instanței de fond și pronunțarea unei noi hotărâri cu achitarea inculpatului.

În ședința instanței de apel inculpatul Rusu Veaceslav a declarat că susține apelul declarat de avocat și susține poziția expusă de apărător, alte completări nu are.

Procurorul participant în ședința instanței de apel a declarat că în prevederile art.190 CP RM au intervenit modificări care au intrat în vigoare la data de 17.08.2019, practica a mers o perioadă pe poziția că acuzatorii de stat în instanța de judecată au înaintat învinuiri conform modificărilor operate la art.190 excluzând lit.c care conform aceluiași schimbări a fost exclusă din acest articol și a fost adusă o nouă învinuire și în cauza penală respectivă volumul II, f.d.22-24 este ordonanță de modificare a învinuirii în ședința de judecată din 11.12.2018 prin care procurorul Tatiana Rusu a înaintat învinuirea lui Rusu Veaceslav, reieșind din modificările operate la art.190 al.2 CP RM, incriminându-i comiterea infracțiunii prevăzută de art.190 al.2 lit.b CP în redacția nouă. Din aceste considerente, reieșind din practica inclusiv și a CSJ, a solicitat admiterea apelului declarat de către avocat în interesele lui Rusu Veaceslav și reținerea faptei, conform ordonanței de învinuire emisă la data de 27.02.2018 în baza art.190 al.2 lit.b CP RM, cu excluderea calificativului lit.c, ori, legea penală nouă, prin care au fost operate schimbările la art.190 CP RM a exclus acest semn calificativ și cauza penală, conform rechizitoriului de la f.d.182-194 a fost expediată conform legislației în vigoare la momentul respectiv, conform ordonanței de punere sub învinuire, adică, fapta urmează a fi reținută conform legii care era în vigoare la data comiterii infracțiunii și punerii persoanei sub învinuire. Ulterior, Curtea Constituțională a verificat de mai multe ori, la adresarea mai multor avocați și în acest sens sunt mai multe hotărâri a Curții Constituționale dintre care nr.54 din 16.04.2019 prin care a fost verificată excepția de neconstituționalitate a art.42 al.1, art.190 al.1 CP, prin care s-a respins ca inadmisibilă sesizarea respectivă. La data de 29.09.2020 prin decizia nr.109 Curtea Constituțională iarăși a verificat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.190 al.1 CP RM - claritatea infracțiunii de escrocherie și la fel a respins ca fiind inadmisibilă. În acest context la data de 02.07.2020 prin decizia Curții Constituționale s-a verificat legalitatea și excepția de neconstituționalitate a art.251 al.2, 4 și art.325 al.2 CPP prin care s-au respins ca inadmisibile sesizările. Și ultima decizie nr.59 din 22.04.2021 prin care Curtea Constituțională a verificat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.190, 196 CP RM, ridicată pe o cauză penală care a fost examinată inclusiv și la Curtea de Apel Bălți și la fel a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.190 CP în redacția de până la modificări și art.196 CP.

Suplimentar procurorul participant a solicitat admiterea apelului înaintat în interesele inculpatului Rusu Veaceslav, din alte motive decât cele invocate cu reținerea faptei potrivit ordonanței de învinuire din 27.02.2018 a lui Rusu Veaceslav în baza art.190 alin.(2) lit.b) CP RM, cu excluderea calificativului literei c) din ordonanța respectivă și potrivit rechizitoriului prin care a fost sesizată instanța de judecată privind comiterea faptei de către inculpat la momentul comiterii /volumul I, f.d.173, adică până la modificările care au intervenit la art.190, nr.179 din 26.07.2018, întrucât instanța de apel, are toate pârghiile legale pentru folosirea art.10-retroactivitatea legii penale. Infracțiunea comisă de Rusu Veaceslav a fost comisă în perioada a.2015, inclusiv până în septembrie 2015. Reieșind din faptul că prin legea nr.247 care a intrat în vigoare la data publicării, la data de 26.08.2022 și au intervenit modificări și la art.190, datorită faptului că sancțiunea articolului prevede pedeapsă cu închisoare de la un an până la 5 ani închisoare, potrivit art.17, infracțiunea respectivă, în urma modificărilor intervenite, este mai

blândă, a devenit o infracțiune mai puțin gravă, în cazul respectiv, chiar și reieșind din circumstanțele că inculpatul a fost anunțat în căutare, dosarul de căutare /volumul 2, f.d.123/, fiind încetat la 19.02.2021, astfel este o întrerupere pe 2 ani, necătând la aceasta, inculpatului urmează să fie liberat de pedeapsă penală, în legătură cu intervenirea termenului de prescripție. Astfel, propunerea acuzării este ca fapta să fie reținută potrivit ordonanței de la momentul comiterii infracțiunii și rechizitoriului. Ordonanța ulterioară de concretizare nu anulează ordonanța anterioară, dar prin legea care a intervenit nr.179 din 26.07.2018, la fel a fost o modificare, prin care a fost exclusă lit.c), care a trecut la art.190 al.1 CP RM și care la fel este mai blândă, astfel acuzarea rămâne pe poziția art.190 al.2 lit.b CP, în redacția legii care era în vigoare la momentul comiterii infracțiunii, potrivit ordonanței de aducere a învinuirii și rechizitoriului de la urmărirea penală. La momentul pronunțării deciziei CSJ nu erau în vigoare modificările care au intervenit în prezent, din legea penală nr.247 la art.190 CP. Indicațiile date prin decizia CSJ la moment nu mai sunt actuale, deoarece au intervenit cu totul alte modificări, acuzarea rămâne pe aceeași poziție, consideră că atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de apel partea acuzării a prezentat probe, declarațiile martorului ***** dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii de escrocherie, care indică că Rusu Veaceslav le-a dat în cont prima rată, a indicat să facă contul la Victoriabank, deși Grinenco indică la faptul că el ținea totul sub control, totodată era coordonat de către Rusu Veaceslav. Mai mult, dacă Grinenco avea acces la bani și avea intenția să dobândească banii de ce s-a adresat cu părțile vătămate la procuratură, a avut pretenții de ordin material și nu era situația sub aspectul cum redă în prezent partea apărării. Mai mult, în cadrul examinării cauzei acuzarea a prezentat o decizie, care deși nu era definitivă, dar sub aspectul că în privința lui Rusu Veaceslav și alte persoane mai sunt episoade de escrocherie, planul elaborat privind punerea în funcțiune a piramidei financiare pe teritoriul R.Moldova, astfel sunt și alte părți vătămate căror le-a fost cauzate pagube. Consideră că vinovăția inculpatului este dovedită, totodată a atenționat, că instanța ar urma să examineze și posibilitatea încetării urmăririi penale cu liberarea inculpatului de răspundere penală sub aspectul intervenirii termenului de prescripție, cât și sub aspectul Legii cu privire la amnistie.

Audiind participanții la proces, verificând argumentele invocate în apelul declarat prin prizma probelor administrate, precum și cercetând probele solicitate, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate și ținând cont de indicațiile instanței de recurs ordinar, Colegiul penal ajunge la concluzia că apelul declarat urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea parțială a sentinței atacate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, privind constatarea existenței faptei infracțiunii și reținerea în sarcina inculpatului a faptei constatate ca fiind dovedite prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, potrivit legii în vigoare la data comiterii faptei, cu excluderea calificatului literei c) art.190 al.2 CP RM, deoarece în latura dată acuzarea nu a incriminat agravanta dată, totodată nici nu a contestat sentința instanței de fond care a condamnat inculpatul în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, cu liberarea inculpatului de pedeapsa penală din motivul expirării termenului de prescripție pe învinuirea dată, în rest cu menținerea sentinței instanței de fond fără modificări, reeșind din următoarele considerente.

La adoptarea soluției, Colegiul penal se conduce de prevederile art.415 al.1 p.2 CPP RM, potrivit căruia se reglementează, că instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, instanța adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Conform art.409 al.1 Cod Procedură Penală a RM se reglementează, că instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces.

Potrivit art.409 al.2 CPP RM se indică la fel, că în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Colegiul penal ține să menționeze și prevederile art.414 al.1 CPP RM potrivit căruia se indică, că instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Conform art.414 al.2 CPP RM se reglementează, că instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit prevederilor art.414 al.4 CPP RM, se indică, că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.

Declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

Colegiul penal conchide în urma evaluării probelor, că judecând cauza penală respectivă, instanța de fond nu a respectat normele procesuale și nu a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele faptelor aduse spre învinuire lui Rusu Veaceslav, căruia acuzarea i-a modificat învinuirea în instanța de fond potrivit legii penale noi introduse în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, incriminându-i lui Rusu Veaceslav comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, care se deosebește de învinuirea adusă anterior și agravează situația inculpatului, ca rezultat instanța de fond eronat l-a condamnat pe inculpat potrivit prevederilor legii penale noi.

În aspectul dat, Colegiul penal operează cu prevederile art.325 Cod de Procedură Penală a RM, care reglementează, că judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate.

Potrivit art.8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Conform art.10 Cod penal al RM se reglementează:

-(1) Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

-(2) Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Potrivit art.385 alin.(1) pct.1)-5) Cod de procedură penală, se indică, că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

- 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul;
- 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat;
- 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea;
- 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni;
- 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită;

Conform art.394 alin.(1) pct.1), 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Potrivit art.113 alin.(1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art.384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. În cazul în care apare necesitatea de a reîncadra juridic fapta, pentru săvârșirea căreia inculpatul nu a fost pus sub învinuire, instanța trebuie să țină cont că o astfel de modificare a încadrării juridice este posibilă numai când acțiunile inculpatului, ce urmează a fi încadrate în baza altei legi, i-au fost imputate, nu conțin semnele unei infracțiuni mai grave și învinuirea pentru acestea nu se deosebește în mare măsură după circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare.

Învinuirea se consideră mai gravă când în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative care majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimația juridică a celor săvârșite.

Drept învinuire care esențial, după circumstanțele reale, diferă de cea de la început urmează de considerat orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct.3., 23., 39., 41.).

În aspectul dat, potrivit descriptivului sentinței, instanța de fond nu a coroborat recalificarea acțiunilor inculpatului pe art.190 alin.(2) lit.b) Cod penal, conform calificativelor: „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...” cu prescripțiile din art.8, 10 Cod penal și jurisprudența națională (Hotărârea Plenului CSJ nr.22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct.23., 39., 41.), sub aspectul că în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmau a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei).

Instanța de fond, reîncadrând acțiunile inculpatului în baza art.190 alin.(2) lit.b), în redacția nouă, în vigoare din 17.08.2018, după cum a fost adusă învinuirea de către procuror în ședința instanței de fond, conform indicelor: „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...”, a încălcat prevederile art.325 alin.(1) Cod de procedură penală și art.10 Cod penal, deoarece aceste calificative, care majorează volumul învinuirii inițiale, nu existau la momentul săvârșirii faptei, iar asemenea împrejurări de fapt și de drept, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, nu se regăsesc în faptele infracționale descrise de instanță ca fiind dovedite.

Totodată, calificativul: „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...” este unul incomplet, deci absolut neclar, deoarece reprezintă doar o parte din cel prevăzut în dispoziția normei vizate, lipsind restul: „în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean”.

La fel, nu a fost elucidată esența elementelor „...prin inducere în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului...”, inclusiv coroborată cu acțiunile infracționale concrete și împrejurările de fapt incriminate inculpatului Rusu Veaceslav prin ordonanță de modificare a învinuirii din 11.12.2018 f.d.22 volumul 2.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În atare situație, ținând cont de explicațiile p.21 al Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judiciară despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, cu modificările ulterioare, conform căreia se explică, că în cazul când prima instanță nu a respectat prevederile art.394 CPP privind întocmirea sentinței, însă în fapt probele au fost cercetate, instanța de apel, casînd sentința din acest motiv, va continua prin rejudecarea cauzei aprecierea tuturor împrejurărilor și, respectînd normele procedurale (art.393-397 CPP), va pronunța o nouă hotărîre conform ordinii stabilite pentru prima instanță, astfel s-a impus soluția instanței de apel de admitere a apelului avocatului, din alte motive decît cele invocate, cu casarea parțială a sentinței în latura dată, cu rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărîri conform ordinii stabilite pentru prima instanță, cu constatarea și reținerea faptei criminale considerate ca fiind dovedite în acțiunile inculpatului, potrivit legii penale în vigoare la data comiterii faptei, totodată cu liberarea de pedeapsa penală în legătură cu intervenirea termenului de prescripție, în rest cu menținerea sentinței instanței de fond.

Concluzia instanței de apel rezultă din cele expuse în continuare.

Conform art.384 al.3 CPP RM sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Colegiul penal, audiind participanții la proces și evaluând totalitatea de probe în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, conform propriei convingeri, ajunge la concluzia că probele analizate constată deplin vinovăția lui Rusu Veaceslav în baza art.190 al.2 lit.b CP RM sub formă de escrocherie, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvîrșită de mai multe persoane, cu cauzarea daunei în proporții considerabile, potrivit legii penale în vigoare la data comiterii faptei.

Colegiul penal ține să motiveze astfel, că inițial, prin ordonanța procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Raileanu Dumitru din 27.02.2018/f.d.173-175 volumul 1/, Rusu Veaceslav a fost pus sub învinuire în faptul, că a comis faptă prejudiciabilă, prevăzută de legea penală și pasibilă de pedeapsă penală, în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.b), c) din Codul penal, sub formă de escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvîrșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Prin ordonanța de modificare a învinuirii din 11.12.2018 emisă de procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Oficiul Nord, Russu

Tatiana, în cadrul ședinței instanței de fond a fost modificată învinuirea inculpatului Rusu Veaceslav în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, după cum urmează:

-Potrivit modificărilor operate la Codul penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare de la 17.08.2018, litera c), alin.(2), art.190 Cod penal a fost exclusă, iar dispoziția are următorul cuprins: escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, săvârșit de două sau mai multe persoane.

-Astfel, Rusu Veaceslav, fiind în înțelegere prealabilă, de comun acord și împreună cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a elaborat un plan criminal în vederea punerii în funcțiune a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc Mercury” pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

-În aceste condiții Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, acționând prin participație complexă, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activând în calitate de coautor, pentru evidența, păstrarea, transportarea, depozitarea mijloacelor bănești, racolarea persoanelor, organizarea evenimentelor de informare despre activitatea pretins legală a grupării menționate, prin intermediul mai multor telefoane mobile și a mijloacelor de comunicare, coordona activitatea grupului criminal organizat, prin darea de indicații, coordonarea acțiunilor și repartizarea rolurilor membrilor acesteia, precum și participa nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale.

-Astfel, Rusu Veaceslav, de comun acord cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și a pus în funcțiune o schemă criminală pe teritoriul Republicii Moldova, prin care ilegal a creat prin mai multe raioane ale țării o entitate de tip „piramidă financiară”, cu denumirea „Fondul reciproc Mercury”, neînregistrată în Registrul de Stat al întreprinderilor al Republicii Moldova și care nu dispune de statut de persoană juridică, care era specializată în colectarea de la cetățeni și persoane juridice a depunerilor sub formă de mijloace bănești, în schimbul unor pretinse devedente avantajoase în mărime de 300% anual de la suma depusă.

-Potrivit planului infracțional, „Fondul reciproc Mercury” era alcătuit structural din „celule”, care erau dirijate de persoane de încredere, numite „KEEPER” sau „хранитель” (traducere: supraveghetor), cu un statut special în ierarhia grupului criminal organizat și care participau nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale, prin racolarea noilor membri și selectarea, recrutarea și convingerea victimelor să transmit diverse sume de bani în contul piramidei financiare, de unde acești bani erau însușiți de membrii grupului criminal organizat.

-Funcționalitatea organizației era asigurată prin intermediul paginii web: <http://mercury-ungheni.jimdo.com>, care era administrate din afara Republicii Moldova de membri ai grupării criminale date și prin fiecare participant la piramida financiară obținea un „cabinet” virtual, în care erau reflectate mijloacele bănești” investite” și situația la zi a fiecărui utilizator.

-Astfel, Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei, persoane, prin inducerea în eroare, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape, a însușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Spînu Viorica mijloace bănești în sumă totală de 30000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii

comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 5000 lei, cauzând părții vătămate Spînu Viorica daune în proporții considerabile în sumă totală de 25000 lei.

-Tot el, Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare, acționînd cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-aprilie 2015, în mai multe etape, a însușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Grinenco Zinaida mijloace bănești în sumă totală de 10000 lei, cauzînd părții vătămate Grinenco Zinaida daune în proporții considerabile în sumă totală de 10000 lei.

-Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare, acționînd cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape, a însușit personal și prin intermediul cet.*****, de la cet. Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate a acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc Mercury” mijloace bănești în sumă de 35000 lei, cauzînd părții vătămate Pînzari Corina daune în proporții considerabile în sumă totală de 20 000 lei.

-În total, prin acțiunile sale intenționate Rusu Veaceslav a cauzat un prejudiciu material părților vătămate în proporții considerabile în mărime de 55000 lei.

-Astfel, Rusu Veaceslav se învinuiește că prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit.b) Cod Penal, cu indicii de calificare: escrocheria, adică dobîndirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a acesteia prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii și calităților substanțiale ale obiectului care a produs daune considerabile, săvîșită de două sau mai multe persoane/f.d.22-24 volumul 2/.

Instanța de fond, a recunoscut vinovat inculpatul Rusu Veaceslav în faptele incriminate în baza art.190 al.2 lit.b CP RM, după cum a fost adusă învinuirea modificată în cadrul ședinței instanței de fond, fără să țină cont de faptul că faptele incriminate și stabilite agravează situația inculpatului, fiind constatate ca comise alte fapte care nu existau și nu au fost incriminate inițial la momentul comiterii faptelor inculpatului, conținînd elemente noi introduse prin legea penală nouă, care deși aparent ușurează situația inculpatului, dar de fapt agravează situația inculpatului.

Colegiul penal ține să menționeze și faptul, că prin ordonanța de modificare a învinuirii în ședința instanței de apel din 14.11.2022, emisă de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Prisacari Lilia, inculpatului Rusu Veaceslav i-a fost modificată învinuirea, după cum urmează:

-Rusu Veaceslav, urmărind scopul comiterii infracțiunii de escrocherie, fiind în înțelegere prealabilă, de comun acord și împreună cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a elaborat un plan criminal în vederea punerii în funcțiune a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

-În aceste condiții, Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, acționînd prin participație complexă, distribuind preventiv rolurile fiecăruia, activînd în calitate de coautor, pentru evidența, păstrarea, transportarea, depozitarea mijloacelor bănești, racolarea persoanelor, organizarea evenimentelor de informare despre activitatea pretins legală a grupării menționate, prin intermediul mai multor telefoane mobile și a mijloacelor de comunicare, coordona activitatea grupului criminal organizat, prin darea de indicații, coordonarea acțiunilor și repartizarea rolurilor membrilor acesteia, precum și participa nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale.

-Astfel, Rusu Veaceslav, de comun acord cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și pus în funcțiune o schemă criminală pe teritoriul Republicii Moldova, prin care ilegal a creat prin mai multe raioane ale țării o entitate de tip „piramidă financiară”, cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury”, neînregistrată în Registrul de Stat al întreprinderilor al Republicii Moldova și care nu dispune de statut de persoană juridică, care era specializată în colectarea de la cetățeni și persoane juridice a depunerilor sub formă de mijloace bănești, în schimbul unor preținse devedente avantajoase în mărime de 300 % anual de la suma depusă.

-Potrivit planului infracțional, „Fondul reciproc „Mercury” era alcătuit structural din „celule”, care erau dirijate de persoane de încredere, numite „KEEPER” sau „хранитель” (traducere: supraveghetor), cu un statut special în ierarhia grupului criminal organizat și care participau nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale, prin racolarea noilor membri și selectarea, recrutarea și convingerea victimelor să transmită diverse sume de bani în contul piramidei financiare, de unde acești bani erau însușiți de membrii grupului criminal organizat.

-Funcționalitatea organizației era asigurată prin intermediul paginii web: <http://mercury-ungheni.jimdo.com>, care era administrată din afara Republicii Moldova de membri ai grupării criminale date și prin care fiecare participant la piramida financiară obținea un „cabinet” virtual, în care erau reflectate mijloacele bănești „investite” și situația la zi a fiecărui utilizator.

-Astfel, Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape, a însușii prin intermediul cet.*****, de la cet.Spînu Viorica mijloace bănești în sumă totală de 30000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 5000 lei, cauzând părții vătămate Spînu Viorica daune în proporții considerabile în sumă totală de 25000 lei.

-Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei, persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-aprilie 2015, în mai multe etape, a însușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Grinenco Zinaida mijloace bănești în sumă totală de 10000 lei, cauzând părții vătămate Grinenco Zinaida daune în proporții considerabile în sumă totală de 10000 lei.

-Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei, persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape, a însușit personal și prin intermediul cet.*****, de la cet.Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 35000 lei cauzând părții vătămate Pînzari Corina daune în proporții considerabile în sumă totală de 20000 lei.

-În aceste condiții, Rusu Veaceslav a însușit de la Spînu Viorica, Grinenco Zinaida, Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei.

-Astfel, Rusu Veaceslav a fost învinuit că prin acțiunile sale intenționate a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit.b), c) din Codul penal /red.18.04.2002/, escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile /f.d.85-86 volumul 3/.

Colegiul penal, în urma cercetării integrale a probelor, conchide că probele cercetate permit instanței de apel să rețină în sarcina inculpatului Rusu Veaceslav faptul, că el, urmărind scopul comiterii infracțiunii de escrocherie, fiind în înțelegere prealabilă, de comun acord și împreună cu mai multe persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a elaborat un plan criminal în vederea punerii în funcțiune a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În aceste condiții, Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, acționând prin participație simplă, activând în calitate de coautor, pentru evidența, păstrarea, transportarea, depozitarea mijloacelor bănești, racolarea persoanelor, organizarea evenimentelor de informare despre activitatea pretins legală, prin intermediul mai multor telefoane mobile și a mijloacelor de comunicare, coordona activitatea fondului, prin darea de indicații, coordonarea acțiunilor și repartizarea rolurilor membrilor acesteia, precum și participa nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale.

Astfel, Rusu Veaceslav, de comun acord cu alte persoane nestabilite de organul de urmărire penală, a organizat și pus în funcțiune o schemă criminală pe teritoriul Republicii Moldova, prin care ilegal a creat prin mai multe raioane ale țării o entitate de tip „piramidă financiară”, cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury”, neînregistrată în Registrul de Stat al întreprinderilor al Republicii Moldova și care nu dispune de statut de persoană juridică, care era specializată în colectarea de la cetățeni și persoane juridice a depunerilor sub formă de mijloace bănești, în schimbul unor pretinse devedente avantajoase în mărime de 300 % anual de la suma depusă.

Potrivit planului infracțional, „Fondul reciproc „Mercury” era alcătuit structural din „celule”, care erau dirijate de persoane de încredere, numite „KEEPER” sau „хранитель” (traducere: supraveghetor), cu un statut special în ierarhia grupului și care participau nemijlocit la realizarea acțiunilor infracționale, prin racolarea noilor membri și selectarea, recrutarea și convingerea victimelor să transmită diverse sume de bani în contul piramidei financiare, de unde acești bani erau însușiți de membrii fondului.

Funcționalitatea organizației era asigurată prin intermediul paginilor web: <http://mercury-ungheni.jimdo.com> și www.pmvf.com.md, care erau administrate din afara Republicii Moldova de alți membri și prin care fiecare participant la piramida financiară obținea un „cabinet” virtual, în care erau reflectate mijloacele bănești „investite” și situația la zi a fiecărui utilizator.

Astfel, Rusu Veaceslav, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie- septembrie 2015, în mai multe etape, a înșușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Spînu Viorica mijloace bănești în sumă totală de 30000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 5000 lei- bani însușiți din depunerile altor persoane, cauzând părții vătămate Spînu Viorica daune în proporții considerabile în sumă totală de 25000 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-aprilie 2015, în mai multe etape, a înșușit prin intermediul cet.*****, de la cet.Grinenco Zinaida mijloace bănești în sumă totală de 10000 lei, cauzând părții vătămate Grinenco Zinaida daune în proporții considerabile în sumă totală de 10000 lei.

Tot el, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, acționând cu intenție directă, din motive de cupiditate, pe parcursul perioadei de timp cuprinsă între lunile martie-septembrie 2015, în mai multe etape, a însușit personal și prin intermediul cet. *****, de la cet. Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei, după care, dorind să dea o aparență de legalitate acțiunilor sale, a restituit prin intermediul băncii comerciale „Victoriabank”, sub pretextul activității prospere a piramidei financiare cu denumirea „Fondul reciproc „Mercury” mijloace bănești în sumă de 35000 lei - bani însușiți din depunerile altor persoane, cauzând părții vătămate Pînzari Corina daune în proporții considerabile în sumă totală de 20000 lei.

În aceste condiții, Rusu Veaceslav a însușit de la Spînu Viorica, Grinenco Zinaida, Pînzari Corina mijloace bănești în sumă totală de 55000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale Rusu Veaceslav a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit.b) din Codul penal în vigoare la data comiterii acțiunilor/nr.985-XV din 18.04.2002/, în vigoare din 12.06.2003, Cod Penal republicat în Monitorul Oficial nr.72-74/195 din 14.04.2009, sub formă de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită de mai multe persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Colegiul penal ține cont de faptul, că deși procurorul participant a solicitat constatarea în acțiunile lui Rusu Veaceslav și a agravantei lit.c a art.190 al.2 CP RM, sub formă de cauzarea daunei considerabile părților vătămate, potrivit învinuirii inițiale aduse inculpatului, în sensul dat instanța de fond a constatat vinovat inculpatul doar în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, sub formă de escrocherie, doar cu agravanta comiterii infracțiunii de mai multe persoane, fiind atacată sentința doar de apărarea inculpatului, astfel că nu poate fi agravată situația inculpatului în apel declarat în favoarea sa.

Totodată nu poate fi reținută incriminarea adusă lui Rusu Veaceslav privind participația complexă, care presupune că la săvârșirea infracțiunii participanții au contribuit în calitate de autor, organizator, instigator sau complice, deoarece în aspectul dat nu au fost aduse dovezi, fiind stabilită doar participația simplă a inculpatului, totodată nu s-a stabilit nici activitatea grupului criminal organizat, astfel că aceste incriminări din faptele aduse spre învinuire lui Rusu Veaceslav se exclud.

Concluiza instanței de apel rezultă din elementele de fapt constatate prin declarațiile părților vătămate, a inculpatului, prin rezultatele acțiunilor procesuale realizate pe caz, care fac dovada existenței infracțiunii stabilite în acțiunile inculpatului.

Fiind audiat în ședința instanței de apel potrivit prevederilor ce reglementează judecata în prima instanță, inculpatul Rusu Veaceslav a declarat, că susține declarațiile depuse în instanța de fond, nu are nici o legătură cu părțile vătămate care au depus plângeri, banii au fost transmiși lui ***** ultimul a primit banii, le-a făcut cabinete și le gestiona, fapt care a fost recunoscut de Grinenco în instanța de judecată, dar nu le-a comunicat despre faptul că toate modele virtuale sunt la el în cabinet și părțile vătămate auzind despre un alt proces au depus plângeri și ele, în instanța de judecată a recunoscut că a colectat la el în cabinet toate resursele și le gestiona, după care le-a înstrăinat și a întors banii părților vătămate, dar procesul era deja intentat, toate aceste lucruri Grinenco nu le-a negat, pe unele din părțile vătămate le-a cunoscut în cadrul procesului. În ce privește situația privind transmiterea unei sume de pe contul său unei părți vătămate, întradevăr a fost un transfer, în cadrul ierarhiei create de Grinenco la un moment nu mai avea resurse să transmită părților și l-a rugat să-l efectueze el, lucru pe care l-a realizat, posibil din cauza acestei situații au fost depuse plângeri pe numele lui. Banii a transferat părților vătămate o

singură dată, deoarece Grinenco nu avea bani în cont să facă transfer și i-a spus să transfere el. Despre piramida financiară părțile vătămate au aflat nu de la el, le-a adus Grinenco în comunitate. S-a înregistrat on-line în comunitate, despre care a aflat din internet. Cu Grinenco și ceilalți el era la aceeași activitate și ierarhie, erau niște persoane din Moldova care duceau seminarele și se considerau mai sus în ierarhie, unitatea de pariere cu monede electronice în cauză se afla în afara R.Moldovei.

Suplimentar inculpatul Rusu Veaceslav în ședința instanței de apel a susținut că nu are atribuție la fapta incriminată și cu învinuirea adusă în cadrul ședinței instanței de apel nu este de acord, ***** încasa banii și tot el a restituit banii, când era dosarul în instanță, în ce privește faptul când a fost restituită suma de 5000 lei lui Spînu Viorica și suma de 35000 lei lui Pînzari Corina, nu poate spune când au fost restituite, deoarece nu a avut atribuție cu aceste chestiuni. Cu părțile vătămate s-au întâlnit la o ședință în oraș, cu chestiunile de încasare a banilor, la restituirea banilor el nu a avut careva atribuție și părțile vătămate au dat declarații în prima instanță cu privire la acest fapt, a mai există o cauză penală în afară de aceasta pe rolul CA Chișinău care nu este finalizată, pe acest dosar mai figurează Procopciuc Vera în calitate de inculpată.

Deși inculpatul Rusu Veaceslav nu a recunoscut vinovăția sa, Colegiul penal conchide că vina lui în comiterea infracțiunii stabilite de instanța de apel este demonstrată deplin prin elementele de fapt dobândite din probele cercetate, printre care declarațiile părților vătămate Pînzari Corina, Spînu Viorica, Grinenco Zinaida, martorului *****, precum și din rezultatele acțiunilor procesuale efectuate pe caz, fixate în probele scrise ale cauzei penale, cercetate în instanța de fond, cât și în ședința instanței de apel și care coroborează deplin, demonstrând cu certitudine existența infracțiunii și constatarea vinovăției inculpatului, probe la care inculpatul a avut acces deplin și nu a fost îngăduit, printre care:

-Volumul 1: -proces-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 17.03.2017, prin care Spînu Viorica a sesizat organul de urmărire penală despre comiterea infracțiunii de către cet.Rusu Veaceslav, înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (R-I) al Inspectoratului de poliție Donduseni cu nr.97 din 17.03.2017, prin care roagă organele de poliție să i-a măsuri conform legislației în vigoare cu cet.Rusu Veaceslav *****, locuitor satul *****, care sub pretextul că este un reprezentant al fondului investițional „Mercury”, prin înșelăciune și abuz de încredere a depozitat-o de bani în sumă de 25000 lei MD, pe care i-a investit în fondul respectiv și nu i-au fost restituiți pînă la moment. Prin fapta dată i-a fost cauzat un prejudiciu material considerabil în sumă totală de 25000 lei MD /f.d.13/,

-proces-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 17.03.2017 prin care Grinenco Zinaida a sesizat organul de urmărire penală despre comiterea infracțiunii de către cet.Rusu Veaceslav /f.d.22/,

-proces-verbal de sesizare despre săvârșirea infracțiunii din 17.03.2017 prin care Pînzari Corina a sesizat organul de urmărire penală despre comiterea infracțiunii de către cet.Rusu Veaceslav, înregistrat în Registrul de evidență a sesizărilor cu privire la infracțiuni (R-I) al Inspectoratului de poliție Donduseni cu nr.99 din 17.03.2017 /f.d.31/,

-proces-verbal de ridicare din 17.03.2017 și proces-verbal de examinare din 27.10.2017, prin care a fost examinat un card bancar emis de BC „Victoriabank” cu nr.4389302445337808 pe numele Pînzari Corina, obiectul dat fiind recunoscut în calitate de corp delict prin ordonanța din 27.10.2017 și anexat la cauza penală /f.d.80, 81-84/,

-proces-verbal de ridicare din 17.03.2017 și proces-verbal de examinare din 15.02.2018, prin care au fost examinate extrasele din contul de card emise de BC „Victoriabank” a cet.Grinenco

Zinaida, Pînzari Corina și Grinenco Veronica, în cadrul examinării rulajelor ridicate de la BC „Victoriabank” s-a stabilit că:

-Grinenco Veronica,a.n.***** deține cont de card - ***** în care la data de 03.03.2015 de pe contul lui Rusu Veaceslav ***** a fost transferată suma de 278 lei. La 11.03.2015 Rusu Veaceslav ***** a transferat suma de 198 lei. La 17.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 1294 lei. La 24.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 31.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 07.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 28.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 3454 lei. La 12.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 26.05. 2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 2590 lei, la 02.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1078 lei. La 09.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei, astfel în total Rusu Veaceslav ***** a depus în contul lui Grinenco Veronica suma de 15362 lei.

-Pînzari Corina Adrian, a.n.***** deține cont de card – ***** , în care la data de 17.03.2015 de pe contul ce aparține lui Rusu Veaceslav ***** a fost transferată suma de 478 lei. Tot el la 24.03.2015 a transferat suma de 238 lei. La 31.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 398 lei. La 07.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 2068 lei. La 14.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 798 lei. La 21.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 1198 lei. La 12.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 2398 lei. La 26.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 2398 lei. La 02.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 998 lei. La 09.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 1198 lei. La 16.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 198 lei. Astfel în total Rusu Veaceslav ***** a depus în contul lui Pînzari Corina suma de 13368 lei.

-Grinenco Zinaida ***** a.n.***** , deține cont de card - ***** , în care la data de 31.03.2015 de pe contul lui Rusu Veaceslav ***** a fost transferată suma de 2398 lei. Tot el la 07.04.2015 a transferat suma de 478 lei. La 14.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 318 lei. La 28.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 958 lei. La 12.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 478 lei. La 26.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 958 lei. La 02.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 398 lei. La 09.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 478 lei. Astfel în total Rusu Veaceslav ***** a depus în contul lui Grinenco Zinaida suma de 6464 lei. Actele menționate au fost recunoscute în calitate de documente prin ordonanța din 15.02.2018 și anexate la cauza penală /f.d.89-98, 99-103/,

-proces-verbal de examinare din 20.02.2018, prin care au fost examinate extrasele din contul de card emise de BC „*****iabank” a învinuitului Rusu Veaceslav /f.d.105-130/,

-declarațiile părții vătămate Pînzari Corina depuse în instanța de fond, din care rezultă că cu Rusu Veaceslav sunt consăteni. În luna ianuarie 2015 se afla împreună cu soțul la Chișinău, au fost telefonați de Rusu Veaceslav care i-a invitat la o ședință a oamenilor prosperi care urma să aibă loc în centrul comercial „Sun City” din mun. Chișinău, ședința a fost prezidată de către un domn din Ucraina numele căruia nu și-l amintește, de către Rusu Veaceslav și încă câteva persoane. În cadrul acestei ședințe a aflat că există un fond de investiții „Mercury” din care face parte și Rusu Veaceslav. În cadrul ședinței le-a fost explicat principiul de funcționare a acestui fond, care consta în investirea unei sume bănești de minim 5000 lei în fond cu crearea unui card bancar pentru ca ulterior din suma investită să le fie transferat lunar un procent oarecare. Acest procent creștea în cazul în care suma investită era mai mare și dacă atrăgeai noi investitori în fond. Fiecare avea parola sa, se înregistrau în fond, unde se formau comunități și cabinete. Cu soțul au hotărât să depună suma de 5000 lei în fondul „Mercury”, l-a telefonat pe Veaceslav care i-a dictat un cont bancar, și-a perfectat un card de debit pe numele său, a depus pe contul cu

numărul indicat de Rusu Veaceslav suma de 5000 lei, iar chitanța ce atesta depunerea acestei sume a transmis-o prin fax lui Veaceslav. După aceasta, prin intermediul vecinului *****, care era student și la fel era membru al fondului „Mercury”, a transmis suma de 20000 lei lui Rusu Veaceslav pentru a nu se deplasa la Chișinău sau în or. Dondușeni pentru a depune banii în fond prin intermediul băncii. La fel, Rusu Veaceslav a comunicat că mai bine ca banii să îi fie transmiși lui prin intermediul lui ***** pentru a evita achitarea unui comision la bancă și a evita întrebările despre proveniența banilor. Ulterior, pe parcursul anului 2015 prin intermediul aceluiași ***** i-a transmis lui Rusu Veaceslav suma de încă 30000 mii. După ce transmitea banii ea intra pe o pagină web al fondului și verifica dacă suma transmisă a ajuns pe contul său și urmărea procentul de primire a debitului. Toate sumele ulterior le vizualiza, erau depuse pe contul lor. Ea cu soțul aveau încredere în Rusu Veaceslav, deoarece au copilărit împreună și se cunoșteau de mici. Pe cardul creat la bancă periodic erau transferate mijloace bănești, spre exemplu o dată Veaceslav le-a transmis suma de aproximativ 10000 lei, deja ulterior nu își mai amintește ce sume a mai primit. Prin luna octombrie 2015 a observat pe pagina web a fondului că aceasta nu se deschide și nu avea acces la contul fondului. Telefonându-l pe Veaceslav, ultimul i-a comunicat că fondul „Mercury” la moment are o problemă de activitate, dar totul va fi bine și dacă dorește să recupereze banii care au mai rămas, poate să investească în fondul de încredere „бoк o бoк” suma de 200 dolari, însă ea nu a acceptat, doreau să-și restituie suma introdusă în fond. Rusu Veaceslav le promitea că va întoarce banii, dar mai târziu, invocând că la moment nu dispunea de surse financiare, dar insista ca ei să investească suma de 200 dolari SUA în noul fond pentru a putea scoate banii deja investiți în fondul „Mercury”. În prezent nu are pretenții la Rusu Veaceslav, banii i-a primit prin intermediul cumnatului său ***** căruia i-au fost transmiși de o persoană pe nume Andrei. Cu ***** nu s-a mai întâlnit, nu a semnat nici un contract și banii personal în mână lui Rusu Veaceslav nu i-a dat /f.d.239-244/.

-declarațiile părții vătămate Spînu Viorica depuse în instanța de fond, din care rezultă că în luna martie-aprilie 2015 în satul în care locuiește a venit consăteanul său Rusu Veaceslav, care locuia în mun. Chișinău și care organizând o adunare cu mai mulți consăteni, la care au participat și fiicele sale Pînzari Corina și Veronca Grinenco, le-a comunicat despre existența unui fond cu denumirea „Mercury” și că pentru înscrierea în fond este necesar de perfectat un card bancar la BC „Victoriabank”, unde urmau să fie transferată o sumă de bani pentru a primi dobânzi. Ea necunoscând toate subtilitățile, a rugat-o pe fiica Grinenco Veronica să perfecteze cardul pe numele ei și să se ocupe de toate chestiunile legate de fond. După perfectarea cardului la ea a venit un alt consătean pe nume *****, căruia i-a transmis suma de 20000 lei, iar ulterior i-a mai transmis suma de 10000 lei pentru a fi introdusă în fond. Respectiv ***** a transmis banii lui Rusu Veaceslav, care i-a pus pe contul lui Grinenco Veronica. Peste câteva luni fiica a extras de pe card suma de 5000 lei. Din luna septembrie 2015 careva încasări nu a fost posibil de efectuat, deoarece nu se prelucrau datele. Fiicele împreună cu ginerele urmăreau mișcarea banilor prin intermediul internetului, fiica viziona site-ul și îi comunica procentele care le are. Considera că Rusu Veaceslav era fondatorul fondului, ulterior nu aveau acces la fond, discutând cu Rusu Veaceslav despre faptul dat, acesta i-a comunicat că piramida s-a desființat și el se va strădui să întoarcă banii prin luna mai 2016, totodată propunându-i să se înscrie într-o altă piramidă, ea a refuzat. Pretenții către inculpat nu are, banii i-au fost restituiți, i-au fost transmiși prin intermediul ginerelei ***** /f.d.246-247/.

-declarațiile părții vătămate Grinenco Zinaida depuse în instanța de fond, din care rezultă că în luna martie-aprilie 2015, în satul în care locuiește a venit consăteanul său Rusu Veaceslav, care locuia în ***** și care organizând o adunare cu mai mulți consăteni, le-a comunicat despre

existența unui fond cu denumirea „Mercury” și că pentru înscrierea în acest fond era necesar de perfectat un card bancar la BC „Victorabank” pentru a primi dobânzi. La fel, fiul său ***** i-a comunicat că prietenul său ***** este membru al acestui fond printră conducerea căruia se află și Rusu Veaceslav și i-a propus să investească în acest fond cu scopul de a obține un profit pe termen lung. Ea necunoscând toate subtilitățile, a perfectat cardul bancar pe care l-a transmis fiului *****. După transmiterea cardului, i-a comunicat despre acest fapt lui Rusu Veaceslav și la ea a venit ***** căruia i-a transmis suma de 10000 lei, respectiv el i-a transmis banii lui Rusu Veaceslav, care i-a pus pe contul ei. În luna septembrie 2015 a încercat să extragă bani, însă nu se prelucrau datele, ulterior fiul i-a comunicat că ***** i-a spus că fondul „Mercury” s-a desființat și banii au rămas blocați în acel fond, a înțeles că a fost o amăgeală. Rusu Veaceslav le-a propus să participe la o nouă piramidă, însă a refuzat. Banii i-au fost restituiți, pretenții materiale la inculpat nu are /f.d.249/.

-Volumul 2: -declarațiile martorului ***** depuse în instanța de fond, din care rezultă că cu Rusu Veaceslav au făcut cunoștință în legătură cu fondul „Mercury”, s-au întâlnit la o întrunire, dar pînă la aceasta prietenul său ***** i-a povestit despre fondul „Mercury” unde se pot introduce sume de bani pentru a avea profit, apoi Pînzari Corina care este nașa sa, Spînu Viorica-soacra. Grinenco Zinaida – mama, s-au alăturat toți la piramidă, iar Rusu Veaceslav le-a dat contul prin care trebuiau să transfere prima rată în sumă de 5000 lei de la fiecare persoană. La „Victoriabanc” fiecare persoană și-a perfectat card bancar, ca mai apoi dividendele să fie transferate pe card. Părinții săi nu aveau calculator pentru a gestiona conturile pe site, deaceia le verifica el, fiecare membru al fondului avea cabinetul său pe un site, nu ține minte denumirea. La sfîrșitul săptămîinii trebuia de scos banii și de pus în punga fiecăruia. Inițial mama sa Grinenco Zinaida a depus suma de 10000 lei. Spînu Viorica - 20000 lei, nănașa - Pînzari Corina nu ține minte cît a depus. Prima dată au scos bani peste jumătate de an, fizic nu i-au luat la mînă, ei erau pe cont, erau bani electronici. Prin luna septembrie au mai scos niște bani, apoi piramida s-a prăbușit. Banii el și rudele i-au transmis lui Rusu Veaceslav prin ***** , banii apăreau virtual pe site și era scris că i-a introdus Rusu Veaceslav, fizic banii erau transmiși prin ***** , banii veneau prin card și prin bancomat și scoteau prin intermediul bancomatului. Soacra sa Spînu Viorica și Pînzari Corina au extras de mai multe ori diferite sume de pe card. Cardul soacrei era pe numele soției sale, iar al mamei pe numele său. Fiecare persoană s-a decis singură să depună banii, procentul nu era mare 2-3%, dacă depuneai 5000 lei peste 4 luni primeai 200 lei. Cabinetele virtuale au fost deschise de el pentru rudele sale, a făcut „email” și parola și el gestiona cabinetele, îi informa ce sume au pe site. Pînzari Corina gestiona singură siteul. După ce au fost create documentele (cabinetele) l-a cunoscut pe Rusu Veaceslav. Mai întîi au fost deschise conturi (cabinete) la fiecare persoană, apoi au primit contul lui Rusu Veaceslav, mai apoi a mers la bancă și au transferat banii pe contul indicat de Rusu Veaceslav, banii apăreau în cabinet peste cîteva zile. După prăbușirea piramidei Rusu Veaceslav i-a spus că există alt site cu denumirea „boc o boc” și de acolo poate scoate bani. A scos bani din „Mercury” și în mod electronic i-a transferat la „boc o boc”. Sumele erau în cabinetul electronic virtual al său și ca să te folosești de banii electronici trebuia introduși iar bani. Contul era virtual și nu a putut scoate real bani, erau electronici și dacă voiai să activezi cabinetul trebuia să introduci iar bani. Realizînd consecințele el s-a oprit, l-a telefonat pe Rusu Veaceslav și el a spus că sunt probleme tehnice, apoi siteul era blocat, ulterior i-a spus că totul va fi ok, banii virtuali erau pe cont, dar nu i-a putut lua, s-au adresat la organele de drept. Prin luna mai i-a telefonat un bărbat pe nume Andrei, care a spus că este o persoană de încredere al lui Rusu Veaceslav și dorește să-i restituie banii introduși în fond, i-au fost restituiți banii pentru toate rudele, spunînd că banii sunt de la

Rusu Veaceslav. Câți bani au introdus atâți bani și i-au întors, bărbatul i-a spus că banii sunt de la Rusu Veaceslav. ***** de asemenea a introdus bani în fond, prin el transfera banii la Chișinău /f.d.9-14/.

Colegiul penal ține să menționeze, că art.190 CP RM sub formă de escrocherie, în varianta în vigoare la data comiterii infracțiunii incriminate inițial inculpatului, prevedea răspundere penală pentru escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere,

- (2) Escrocheria săvârșită:

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile; *agravantă exclusă prin Legea nr.179/26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018*

d) cu folosirea situației de serviciu

Ulterior, prin Legea nr.179/26.07.2018 pentru modificarea unor acte legislative, *Monitorul Oficial al R.Moldova, 309-320/498, în vigoare din 17.08.2018*, Codul Penal al. RM a fost modificat, după cum urmează:

-4. La articolul 190:

-în dispoziția alineatului (1), textul „înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul „inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”;

-în dispoziția alineatului (2), litera c) se exclude.

Colegiul penal ține cont și de faptul, că prin Legea pentru modificarea unor acte normative nr.247 din 29.07.2022 (în vigoare 26.08.2022), publicată în Monitorul Oficial al R.Moldova nr.267-273 art.566 din 26.08.2022, s-a stabilit că articolul 190 va avea următorul cuprins:

-Articolul 190. Escrocheria. (1) Escrocheria, adică sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, inducere sau menținere în eroare, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani. (2) Escrocheria săvârșită: a) cu folosirea de documente false, înscrisuri false; b) de două sau mai multe persoane; c) cu cauzarea de daune în proporții considerabile; d) cu folosirea situației de serviciu se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Potrivit art.3 alin.(1) Cod de procedură penală RM, se reglementează, că în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

Colegiul penal, analizând și apreciind declarațiile părților vătămate, cât și elementele de fapt dobândite din rezultatele acțiunilor procesuale, prin prisma prevederilor art.101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor, le apreciază ca fiind veridice, utile, pertinente, concludente, care coroborează între ele și indică în afara dubiilor că se constată că Rusu Veaceslav a săvârșit infracțiunea stabilită.

Deși Rusu Veaceslav nu recunoaște faptele stabilite, declarând că nu are atribuție la caz, Colegiul penal consideră că din declarațiile părților vătămate și probele cercetate s-a constatat în

ședința judiciară, că Rusu Veaceslav a dobândit banii părților vătămate, înșelând părțile vătămate cu privire la activitatea piramidei financiare în care activa, iar părțile vătămate cunoscându-l ca consătean, aveau încredere în el, ultimul anume că a urmărit scopul dobândirii ilicite a bunurilor părților vătămate, prin înșelăciune și abuz de încredere,

Faptul că inculpatul nu recunoaște vina sa este apreciat ca un drept al inculpatului, care însă nu echivalează cu achitarea sa, din moment ce probele cercetate indică la constatarea existenței infracțiunii în acțiunile sale.

În sensul dat, potrivit art.51 din Codul penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale. Răspunderii penale este supusă numai persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală.

Conform art.52 din Codul penal, se consideră componență a infracțiunii, totalitatea semnelor obiective și subiective, stabilite de legea penală ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Componente infracțiunii reprezintă baza juridică pentru calificarea infracțiunii potrivit unui articol concret din prezentul cod.

Colegiul penal constată, după cum a declarat clar partea vătămată Pînzari Corina fiind audiată în ședința instanței de fond, că anume Rusu Veaceslav, cu care sunt consăteni și au copilărit, i-a telefonat în luna ianuarie 2015 și i-a invitat la o ședință a oamenilor prosperi în centrul comercial „Sun City” din mun.Chișinău, ședința fiind prezidată de către un domn din Ucraina, de către Rusu Veaceslav și încă câteva persoane, a aflat atunci că există un fond de investiții „Mercury”, din care face parte și Rusu Veaceslav, le-a fost explicat principiul de funcționare a acestui fond, care consta în investirea unei sume bănești de minim 5000 lei în fond cu crearea unui card bancar pentru ca ulterior din suma investită să le fie transferat lunar un procent oarecare, acest procent creștea în cazul în care suma investită era mai mare și dacă atrăgeai noi investitori în fond. Fiecare avea parola sa, se înregistrau în fond, unde se formau comunități și cabinete. Cu soțul au hotărât să depună suma de 5000 lei în fondul „Mercury”, l-a telefonat pe Veaceslav care i-a dictat un cont bancar, și-a perfectat un card de debit pe numele său, a depus pe contul cu numărul indicat de Rusu Veaceslav suma de 5000 lei, iar chitanța ce atesta depunerea acestei sume a transmis-o prin fax lui Veaceslav Rusu. După aceasta, prin intermediul vecinului *****, care era la fel membru al fondului „Mercury”, a transmis suma de 20000 lei lui Rusu Veaceslav pentru a nu se deplasa la Chișinău sau în or.Dondușeni pentru a depune banii în fond prin intermediul băncii. La fel, anume Rusu Veaceslav le-a comunicat că mai bine ca banii să îi fie transmiși lui prin intermediul lui ***** pentru a evita achitarea unui comision la bancă și a evita întrebările despre proveniența banilor. Ulterior, pe parcursul anului 2015 prin intermediul lui ***** i-a transmis lui Rusu Veaceslav suma de încă 30000 mii. După ce transmisea banii ea intra pe o pagină web al fondului și verifica dacă suma transmisă a ajuns pe contul său și urmărea procentul de primire a debitului. Ea cu soțul aveau încredere în Rusu Veaceslav, deoarece au copilărit împreună și se cunoșteau de mici. Pe cardul creat la bancă periodic erau transferate mijloace bănești, o dată Veaceslav le-a transmis suma de aproximativ 10000 lei. În toamna anului 2015 a observat pe pagina web a fondului că aceasta nu se deschide și nu avea acces la contul fondului, l-a telefonat pe Veaceslav, care i-a comunicat că fondul „Mercury” are o problemă de activitate, dar totul va fi bine și dacă dorește să recupereze banii care au mai rămas, poate să investească în fondul de încredere „6ок о 6ок” suma de 200 dolari, însă ea nu a acceptat, coar doreau să-și restituie suma introdusă în fond. Rusu Veaceslav le promitea că va întoarce banii mai târziu, invocând că nu dispunea de surse financiare, dar insista

ca ei să investească suma de 200 dolari SUA în noul fond pentru a putea scoate banii deja investiți în fondul „Mercury”.

Declarații asemănătoare a dat și partea vătămată Spînu Viorica, care a susținut că în luna martie-aprilie 2015 în satul în care locuiește a venit consăteanul său Rusu Veaceslav, care a organizat o adunare cu mai mulți consăteni, la care au participat și fiicele sale Pînzari Corina și Veronica Grinenco, Rusu Veceslav le-a comunicat despre existența unui fond cu denumirea „Mercury” și că pentru înscrierea în fond este necesar de perfectat un card bancar la BC „Victoriabank”, unde urma să fie transferată o sumă de bani pentru a primi dobânzi. Necunoscând toate subtilitățile, a rugat-o pe fiica Grinenco Veronica să perfecteze cardul pe numele ei și să se ocupe de toate chestiunile legate de fond. După perfectarea cardului la ea a venit un alt consătean pe nume *****, căruia i-a transmis suma de 20000 lei, iar ulterior i-a mai transmis suma de 10000 lei pentru a fi introdusă în fond, iar ***** a transmis banii lui Rusu Veaceslav, care i-a pus pe contul lui Grinenco Veronica. Peste câteva luni fiica a extras de pe card suma de 5000 lei. Din luna septembrie 2015 careva încasări nu a fost posibil de efectuat, deoarece nu se prelucrau datele. Fiicele împreună cu ginerele urmăreau mișcarea banilor prin intermediul internetului, fiica viziona situl și îi comunica procente care le are. Considera că Rusu Veaceslav era fondatorul fondului, ulterior nu aveau acces la fond, la ce Rusu Veaceslav le-a spus că piramida s-a desființat și el se va strădui să întoarcă banii prin luna mai 2016, totodată propunându-i să se înscrie într-o altă piramidă, însă ea a refuzat.

Aceleași declarații a dat și partea vătămată Grinenco Zinaida, care a menționat și faptul că anume Rusu Veaceslav care este consăteanul său a organizat o adunare cu mai mulți consăteni, le-a comunicat despre existența unui fond cu denumirea „Mercury” și că pentru înscrierea în acest fond era necesar de perfectat un card bancar la BC „Victoriabank” pentru a primi dobânzi, ea a perfectat cardul bancar pe care l-a transmis fiului *****, ulterior i-a transmis suma de 10000 lei lui *****, care i-a transmis banii lui Rusu Veaceslav și i-a pus pe contul ei, a înțeles că a fost o amăgeală, tot Rusu Veaceslav le-a propus să participe la o nouă piramidă, însă a refuzat.

În sensul dat, și martorul ***** a declarat că cu Rusu Veaceslav au făcut cunoștință în legătură cu fondul „Mercury”, că s-au întâlnit la o întrunire, pînă la aceasta prietenul său ***** i-a povestit despre fondul „Mercury” unde se pot introduce sume de bani pentru a avea profit, Pînzari Corina care este nașa sa, Spînu Viorica-soacra, Grinenco Zinaida – mama, s-au alăturat toți la piramidă, iar Rusu Veaceslav le-a dat contul prin care trebuiau să transfere prima rată în sumă de 5000 lei de la fiecare persoană. La „Victoriabank” fiecare persoană și-a perfectat card bancar, ca mai apoi dividendele să fie transferate pe card. Părinții săi nu aveau calculator pentru a gestiona conturile pe sit, deaceia le verifica el, fiecare membru al fondului avea cabinetul său pe un sit, la sfîrșitul săptămânii trebuia de scos banii și de pus în punga fiecăruia. Inițial mama sa Grinenco Zinaida a depus suma de 10000 lei, Spînu Viorica - 20000 lei, nănașa Pînzari Corina nu ține minte cît a depus. Prima dată au scos bani peste jumătate de an, fizic nu i-au luat la mînă, ei erau pe cont, erau bani electronici. Prin luna septembrie au mai scos niște bani, apoi piramida s-a prăbușit. Banii el și rudele i-au transmis lui Rusu Veaceslav prin *****, banii apăreau virtual pe sit și era scris că i-a introdus Rusu Veaceslav, fizic banii erau transmiși prin *****, banii veneau prin card și scoteau prin intermediul bancomatului. Soacra sa Spînu Viorica și Pînzari Corina au extras de mai multe ori diferite sume de pe card. Fiecare persoană s-a decis singură să depună banii, procentul nu era mare 2-3%, dacă depuneai 5000 lei peste 4 luni primeai 200 lei. Cabinetele virtuale au fost deschise de el pentru rudele sale, a făcut „email” și parola și el gestiona cabinetele, îi informa ce

sume au pe sait. Pînzari Corina gestiona singură saitul. După ce au fost create documentele (cabinetele) l-a cunoscut pe Rusu Veaceslav. Mai întâi au fost deschise conturi (cabinete) la fiecare persoană, apoi au primit contul lui Rusu Veaceslav, a mers la bancă și au transferat banii pe contul indicat de Rusu Veaceslav, banii apăreau în cabinet peste câteva zile. După prăbușirea piramidei Rusu Veaceslav i-a spus că există alt sait cu denumirea „boc o boc” și de acolo poate scoate bani. A scos bani din „Mercury” și în mod electronic i-a transferat la „boc o boc”. Sumele erau în cabinetul electronic virtual al său și ca să te folosești de banii electronici trebuia introduceți iar bani. Contul era virtual și nu a putut scoate real bani, erau electronici și dacă voiai să activezi cabinetul trebuia să introduci iar bani. Realizînd consecințele el s-a oprit, l-a telefonat pe Rusu Veaceslav, care i-a spus că sunt probleme tehnice, apoi saitul era blocat, i-a spus că totul va fi ok, dar nu a putut lua banii, deaceia s-au adresat la organele de drept. Prin luna mai i-a telefonat un bărbat pe nume Andrei, o persoană de încredere al lui Rusu Veaceslav că dorește să-i restituie banii introduceți în fond, i-au fost restituiți banii pentru toate rudele, spunând că banii sunt de la Rusu Veaceslav /f.d.9-14/.

Anume că părțile vătămate, cunoscînd că Rusu Veaceslav este din satul lor au avut încredere în el și s-au bazat pe cele ce le-a comunicat ultimul, au investit bani în fondul în care activa Rusu Veaceslav, dar totodată au fost înșelați de Rusu Veaceslav, iar faptul că părțile vătămate, care au solicitat atragerea la răspundere penală a lui Rusu Veaceslav pentru faptul că i-a înșelat, cauzându-le daune materiale în proporții considerabile, la momentul examinării cauzei penale în instanța de fond au susținut că nu au pretenții, se datorează faptului că părților vătămate le-a fost restituit prejudiciul din partea lui Rusu Veaceslav, deja după declanșarea acțiunilor de urmărire penală, fapt confirmat prin actele confirmative în sensul dat.

Colegiul penal ține să menționeze și faptul, că potrivit procesului-verbal de ridicare din 17.03.2017 și procesului-verbal de examinare din 15.02.2018, fiind ridicate și examinate extrasele din contul de card emise de BC „Victoriabank” a cet.Grinenco Zinaida, Pînzari Corina și Grinenco Veronica, în cadrul examinării rulajelor ridicate de la BC „Victoriabank” s-a stabilit că:

-Grinenco Veronica, a.n.***** deține cont de card – *****, în care la data de 03.03.2015 de pe contul lui Rusu Veaceslav ***** a fost transferată suma de 278 lei. La 11.03.2015 Rusu Veaceslav ***** a transferat suma de 198 lei. La 17.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 1294 lei. La 24.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 31.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 07.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 28.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 3454 lei. La 12.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei. La 26.05. 2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 2590 lei. la 02.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1078 lei. La 09.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 1294 lei, astfel în total Rusu Veaceslav ***** a depus în contul lui Grinenco Veronica suma de 15362 lei.

-Pînzari Corina Adrian, a.n.***** deține cont de card –*****, în care la data de 17.03.2015 de pe contul ce aparține lui Rusu Veaceslav ***** a fost transferată suma de 478 lei. Tot el la 24.03.2015 a transferat suma de 238 lei. La 31.03.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 398 lei. La 07.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 2068 lei. La 14.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 798 lei. La 21.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 1198 lei. La 12.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 2398 lei. La 26.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 2398 lei. La 02.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 998 lei. La 09.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 1198 lei.

La 16.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă sumă de 198 lei. Astfel în total Rusu Veaceslav ***** a depus în contul lui Pînzari Corina suma de 13368 lei.

-Grinenco Zinaida *****, a.n.*****, deține cont de card - *****, în care la data de 31.03.2015 de pe contul lui Rusu Veaceslav ***** a fost transferată suma de 2398 lei. Tot el la 07.04.2015 a transferat suma de 478 lei. La 14.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 318 lei. La 28.04.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 958 lei. La 12.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 478 lei. La 26.05.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 958 lei. La 02.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 398 lei. La 09.06.2015 Rusu Veaceslav ***** transferă suma de 478 lei. Astfel în total Rusu Veaceslav ***** a depus în contul lui Grinenco Zinaida suma de 6464 lei. Actele menționate au fost recunoscute în calitate de documente prin ordonanța din 15.02.2018 și anexate la cauza penală /f.d.89-98, 99-103 volumul 1/.

Anume că se constată din elementele de fapt dobândite din examinarea acestor acte, că anume Rusu Veaceslav a informat despre activitatea piramidei financiare părțile vătămate și i-a determinat să transmită banii pentru investirea în fondul dat, respectiv a gestionat banii, fapt ce se dovedește prin examinarea extraselor din conturile de card bancar, și deci rezultă că a înșelat și abuzat de încrederea părților vătămate, care au investit bani în fondul financiar, sub pretextul primirilor dividendelor bănești, dar care ulterior nu au mai funcționat și nu au putut să-și scoată banii investiți, și în urma acestor fapte le-a fost cauzată daune materiale considerabile părților vătămate.

Mai mult, banii părților vătămate au fost restituiți doar după ce părțile vătămate s-au adresat la organul de urmărire penală, la insistențele părților vătămate, de persoana trimisă de Rusu Veaceslav.

Anume că comportamentul lui Rusu Veaceslav indică la faptul că a înșelat părțile vătămate, care au fost nevoiți să introducă pe parcurs iarăși bani, pentru a se menține înregistrați, dar totodată nu reușeau să-și restituie sumele investite, în final Rusu Veaceslav spunându-le că urmează să se înregistreze pe un alt fond de încredere, fapt ce se constată clar din declarațiile părților vătămate, care de altfel nu au fost contrazise de inculpatul Rusu Veaceslav.

Anume Rusu Veaceslav, după cum se constată din probele cercetate, a desfășurat personal activitatea financiară, utilizând ca instrument site-ul și baza electronică cu improvizatul fond „Mercury”, activitate neînregistrată și nelicențiată în pofida normelor prohibitive.

Colegiul penal ține cont că afirmațiile inculpatului că nu are atribuție la caz sunt cu caracter de declarație și nu înlătură răspunderea penală a ultimului, mai ales că anume în sensul dat s-au adresat părțile vătămate la organul de urmărire penală, fiind anume de Rusu Veaceslav inițiați în vederea depunerii banilor în conturi, și nu de altcineva.

Colegiul penal reține că faptul că inculpatul a fost inițiator și a dus tratative cu părțile vătămate este confirmat atât de către părțile vătămate, cât și de probele materiale la care s-a făcut referire, fiind cercetate în cadrul ședinței judiciare, fapt de altfel care nu a fost negat de inculpat.

În sensul dat, se constată întrunirea laturii obiective a infracțiunii stabilite în acțiunile inculpatului Rusu Veaceslav, care în afara dubiilor s-a stabilit și s-a manifestat prin acțiuni directe inițiate de către Rusu Veaceslav, care anume că a atras părțile vătămate în activitatea fondului financiar, necătînd la faptul că ultimul nu recunoaște vina sa.

Colegiul penal reține că faptele prejudiciabile comise au atras cauzarea către părțile vătămate a prejudiciului material considerabil, care a fost recuperat de către inculpatul Rusu Veaceslav, în cadrul judecării cauzei în instanța de fond, părțile vătămate neavînd pretenții față de inculpat.

Potrivit doctrine judiciare penale, obiectul juridic special al escrocheriei are un caracter complex.

Obiectul juridic principal al acestei infracțiuni îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile.

Obiectul juridic secundar al escrocheriei îl constituie relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere.

Obiectul material al infracțiunii este format din bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor.

Latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie are următoarea structură: 1) fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în sustragerea bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în abuz de încredere; inducere sau menținere în eroare, 2) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin intermediul înșelăciunii sau al abuzului de încredere făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndrituit a le lua. În astfel de situații nu se pune la îndoială că se lezează libertatea manifestării de voință, concretizată în facultatea persoanei de a adopta, în mod nestingherit, decizii privind dispunerea de bunurile care se află în posesia sa. Deși, în aparență, victima își transmite bunurile benevol către făptuitor, aceasta nu este decât o „prezentare scenică” făcută cu scopul de a demonstra celor din jur (deseori, inclusiv „martorilor oculari” care fac parte din același grup infracțional) caracterul „legitim” al tranzacției efectuate.

Prin înșelăciune se înțelege dezinformarea conștientă a victimei, care constă în prezentarea vădit falsă a realității (înșelăciunea activă) sau în trecerea sub tăcere a realității, când sunt ascunse faptele și circumstanțele care trebuie comunicate în cazul săvârșirii cu bunăcredință și în conformitate cu legea a tranzacției patrimoniale (înșelăciunea pasivă).

Prin intermediul abuzului de încredere, făptuitorul exercită o influențare psihică asupra conștiinței și voinței victimei care, ca și cum cedând bunurile sale făptuitorului, presupune în mod eronat că ultimul este îndreptățit a le lua.

În ipoteza abuzului de încredere, făptuitorul exploatează raporturile de încredere care s-au stabilit între el și victimă. Ultima este, de regulă, proprietarul sau administratorul unei anumite mase patrimoniale. De regulă, raporturile de încredere decurg din încheierea unor convenții de drept civil (mandat, depozit, asigurare, comision, administrare fiduciară etc.) sau din alte fapte juridice, în alte cazuri, aceste raporturi se creează pe fondul atitudinii de colegialitate, prietenie, afecțiune între făptuitor și victimă, atitudine care, de multe ori, este artificial creată și susținută, timp îndelungat, prin eforturile făptuitorului.

Escrocheria este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință.

Latura subiectivă a infracțiunii se manifestă prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special – a scopului de cupiditate.

Delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul

transmiterii lui a bunurilor; prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

În aspectul dat, din start atragerea părților vătămate în piramida financiară, care nu avea activitate legală pe teritoriul țării, indică la faptul că cele comunicate de Rusu Veaceslav părților vătămate nu avea realizare și astfel comportamentul ultimului, care avea scop de profit, indică la înșelăciunea și abuzul de încredere față de părțile vătămate, astfel că s-a constatat existența faptei infracțiunii în acțiunile lui Rusu Veaceslav.

Colegiul penal totodată menționează, că în latura infracțiunii stabilite în acțiunile inculpatului se constată temeiurile prevăzute de art.60 al.1 lit.b CP RM, art.275 al.4 CPP RM, 389 al.4 p.3 CPP RM de liberare de pedeapsă penală în privința inculpatului din motivul expirării termenului de prescripție.

Soluția instanței de apel rezultă din următoarele.

Colegiul penal constată, că potrivit modificărilor operate la art.190 al.2 CP RM, infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit.b) Codul penal, legea prevede pedeapsă sub formă de închisoare de pînă la 5 ani, (în redacția Codului penal din 2022), astfel, că potrivit art.16 Cod penal, aceasta face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave.

Colegiul penal menționează prevederile art.53 lit.g CP RM, potrivit căreia se indică, că persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către procuror în cadrul urmăririi penale și de către instanța de judecată la judecarea cauzei în cazurile: g) prescripției de tragere la răspundere penală.

Conform art.60 al.1 lit.b CP RM, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene: b) 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Colegiul penal menționează și prevederile art.60 al.2 CP RM, potrivit căruia se reglementează, că prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și până la data rămânerii definitive a hotărârii instanței de judecată.

La fel potrivit art.16 al.3 CP RM stabilesc că infracțiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.

Comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, stabilite în acțiunile inculpatului Rusu Veaceslav ca comise în perioada de timp lunile martie-septembrie 2015, la momentul examinării cauzei se pedepsește inclusiv cu închisoare de pînă la 5 ani.

Colegiul penal operează în sensul dat și cu prevederile art.275 al.1 p.4 CPP RM, potrivit căruia se indică, că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: 4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia.

Potrivit art.332 al.1 CPP RM se indică, că în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.275 pct.5)-9), 285 alin.(2), precum și în cazurile prevăzute în art.53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Conform prevederilor art.389 al.4 p.3 CPP RM se reglementează la fel, că sentința de condamnare se adoptă: -3) fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.

Colegiul penal constată astfel, că infracțiunea stabilită în acțiunile prevăzută de art.190 al.2 lit.c CP RM la momentul judecării cauzei în ordine de apel potrivit legii penale noi este calificată ca mai puțin gravă, termenul de prescripție a expirat după cinci ani de la comiterea

infracțiunii reținute în sarcina lui Rusu Veaceslav ca comisă în perioada de timp lunile martie-septembrie 2015.

Prin urmare, Colegiul penal reține, că Rusu Veaceslav a comis infracțiunea pe parcursul anului 2015, astfel, curgerea termenului de prescripție urmează a fi calculată din această perioadă, din data comiterii faptelor și pînă la data pronunțării deciziei instanței de apel a trecut o perioadă mai mare de 5 ani, din care considerent, Colegiul penal constată, că deși inculpatul Rusu Veaceslav a comis infracțiunea prevăzută de art.190 al.2 lit.b CP RM, care constituie faptă prejudiciabilă prevăzută de legea penală, pasibilă de răspundere penală, inculpatul urmează a fi liberat de pedeapsa penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere penală.

În atare situație stabilită, Colegiul penal consideră necesară liberarea inculpatului de pedeapsa penală în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, din motivul intervenirii termenului de prescripție prevăzut de art.60 al.1 lit.b Cod Penal al RM.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal conchide că, în sarcina instanței de apel este de a constata survenirea prescripției tragerii răspunderii penale în privința inculpatului, finalitatea soluției pronunțate fiind anume încetarea procesului penal în cazul în care există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a inculpatului, deoarece lipsește în cazul dat cadrul legal de aplicare a pedepsei penale în legătură cu prescripția tragerii la răspundere penală prevăzut de legea în vigoare la data comiterii infracțiunilor stabilite în acțiunile inculpatului, pentru a nu încălca un drept fundamental prevăzut de art.7 CEDO – nici o pedeapsă fără lege.

În aspectul dat, Colegiul penal convine că apelul declarat de avocat urmează a fi admis, inclusiv din alte motive decât cele invocate, sentința urmează a fi casată parțial, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanță, în aspectul nominalizat, în rest cu menținerea sentinței instanței de fond.

Colegiul Penal consideră că în rest, argumentele invocate în apelul avocatului ca temei de casare a sentinței din motivele invocate în apel se resping, deoarece circumstanțele în care inculpatul Rusu Veaceslav a comis faptele stabilite de instanța de apel sunt determinate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind apreciate, respectându-se prevederile art.101 din Cod de procedură penală RM din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei.

Colegiul penal atestă faptul că acțiunile de urmărire penală efectuate pe cauza penală examinată au fost efectuate în strictă corespundere cu legislația penală și procesual-penală, iar în procesul examinării pricinii în instanța de fond de asemenea au fost respectate.

Colegiul penal consideră că vinovăția inculpaților este confirmată prin cumulul de probe cercetate, la care s-a făcut referire, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părților vătămate și probele scrise care ar trezi dubii rezonabile nu sunt reținute.

Mai mult, părțile vătămate au dat declarații în ședința judiciară fiind preîntâmpinați privind răspunderea penală pentru darea de mărturii false, precum și sub jurământ, astfel că temei de a pune la îndoială aceste declarații nu sunt.

Totodată, aceste declarații sunt sprijinite prin elementele de fapt dobândite din rezultatele acțiunilor procesuale realizate pe caz, printre care și procesele verbale de ridicare, de examinare a actelor, la care s-a făcut referire.

Nerecunoașterea vinei de către inculpat se apreciază ca o metodă de apărare și un drept al inculpatului garantat de art.66 Cod de procedură penală și art.6 CEDO, or inculpatul nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații.

Colegiul penal consideră că în baza declarațiilor părților vătămate și probelor scrise cercetate în ședința de judecată, prin analiza lor cu certitudine se dovedește vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii constatate, în afara dubiilor rezonabile.

Colegiul penal astfel respinge afirmațiile invocate de avocat în apel cu privire la declarațiile părților vătămate, deoarece temei de a nu crede acestor declarații, care îl identifică pe Rusu Veaceslav ca persoană care i-a înșelat nu s-au stabilit.

Faptul că se pretinde faptul lipsei semnelor infracțiunii imputate de săvârșire de către învinuit, că nu se constată existența faptei infracțiunii, precum și nici săvârșirea presupusei fapte de către inculpat este declarativă, fiind valabilă motivarea oferită de instanța de apel mai sus.

Faptul cum în apelul declarat au fost redată declarațiile părților vătămate este contrazis de însuși conținutul declarațiilor părților vătămate declarate în cadrul ședinței judiciare.

Faptul că se invocă că nici una din părțile vătămate nu i-a transmis mijloace financiare lui Rusu Veaceslav și nici l-a întrebat pe ultimul pentru toată perioada de la depunere și până la recepție a dobânzilor la care fac trimitere, că totuși le-au recepționat, contravine declarațiilor date de părțile vătămate, care au declarat că anume Rusu Veaceslav i-a inițiat despre piramida financiară, cu el au discutat și au coordonat acțiunile ulterioare, anume Rusu Veaceslav le-a spus să transmită banii prin *****.

Colegiul penal ține să menționeze și faptul, că deși s-a invocat de apărare audierea suplimentară în calitate de martor a lui *****, în sensul dat, fiind întreprinse măsuri în vederea citării ultimului, nu a fost posibilă audierea ultimului, astfel că apărarea a renunțat la audierea suplimentară a martorului, fiind cercetate declarațiile ultimului date în ședința instanței de fond.

În același timp, Colegiul penal ține să indice, că din declarațiile lui *****, se constată că anume Rusu Veaceslav le-a dat contul unde trebuiau să transfere prima sumă de bani în fond, la fel că banii rudele sale le-au transmis lui Rusu Veaceslav prin *****, la fel că anume Rusu Veaceslav după prăbușirea piramidei financiare i-a spus despre alt sait de unde poate să scoată banii, doar că nu a reușit.

Mai mult, martorul ***** a comunicat instanței de judecată că banii le-a fost restituiți de o persoană de încredere de a lui Rusu Veaceslav, spunându-i că banii sunt de la Rusu Veaceslav.

Colegiul penal menționează și faptul, că faptul că părțile vătămate au declarat că banii și-au recuperat integral, prejudicii materiale și nici de alt ordin nu au față de inculpat, mijloacele financiare au fost transmise lor de către *****, fapt care a fost confirmat în ședința judiciară din 16.11.2018 de către însăși martorul acuzării ***** nu poate fi reținut, deoarece banii au fost restituiți de Rusu Veaceslav, ulterior adresării părților vătămate la organul de urmărire penală cu cereri de atragere la răspundere penală a lui Rusu Veaceslav.

Mai mult, cele redată de avocat referitor la declarațiile martorului ***** sunt relatări subiective a autorului apelului, care contravine declarațiilor date de martor în cadrul ședinței instanței de fond.

Ce ține de invocarea apărării cu privire la modificările oferite prin Legea nr.179 din 26.07.2018, (MO nr.309-320/498 din 17.08.2018) pentru modificarea unor acte legislative, art.IV, pct.4), în dispoziția alineatului (1) al art.190 Cod penal, Colegiul penal a motivat soluția adoptată, care a și constituit temei de casare a sentinței instanței de fond, doar că nu constituie și temei de achitare a inculpatului, după cum a invocat apărarea inculpatului.

Colegiul penal ține să motiveze și faptul, cu referire la afirmațiile apărării privind riscurile ca orice neexecutare a obligațiilor cu caracter civil să fie calificată în baza articolului

190 din Codul penal contrar articolului 1 din Protocolul nr.4 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care prevede că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală, că aceste afirmații sunt cu caracter de declarație în împrejurările constatate pe caz.

Astfel, inițierea și determinarea părților vătămate de către Rusu Veaceslav de a investi într-o piramidă financiară, care nu era constituită legal pe teritoriul Republicii Moldova și în care Rusu Veaceslav se afla pe o poziție superioară victimelor, nicidecum nu constituie o activitate legală sau obligație cu caracter civil, pentru a fi considerată ca încălcare a articolului 1 Protocolul nr.4 adițional al Convenției Europene a Drepturilor Omului, cu atât mai mult nu constituie o obligație contractuală legitimă, în sensul dat afirmațiile fiind nefondate.

Colegiul penal operează și cu explicațiile oferite prin Hotărârea Plenului CSJ a RM din 28.06.2004, nr.23 „Cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor” care explică inclusiv:

-15. Este necesar ca instanțele judecătorești să ia în considerație că în cazul escrocheriei (art.190 C.P.) victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere.

-Obiect material al escrocheriei îl pot constitui bunurile, precum și drepturile asupra acestora, dobândite în mod ilicit.

-Drepturile dobândite ilicit asupra bunurilor vor constitui obiect material al escrocheriei, dacă ele asigură în continuare posibilitatea de a deține, a folosi și a dispune de obiectul escrocheriei (bunul).

-Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

-Alături de alte circumstanțe, intenția este demonstrată prin: situația financiară extrem de neprielnică a persoanei, care-și asumă angajamentul, la momentul încheierii tranzacției; lipsa de fundamentare economică și caracterul nerealizabil al angajamentului asumat; lipsa unei activități aducătoare de beneficii, necesare onorării angajamentului; achitarea veniturilor către primii deponenți din contul banilor depuși de deponenții ulteriori; prezentarea, la încheierea tranzacției, a unor documente false; încheierea tranzacției în numele unei persoane juridice inexistente sau înregistrate pe numele unei persoane de care se folosește o altă persoană pentru a-și atinge interesele etc.

23. Furtul, jaful, escrocheria și delapidarea averii străine se consideră consumate din momentul în care făptuitorul, intrând în posesia ilegală asupra bunurilor altei persoane, obține posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acestea la dorința sa.

Colegiul penal atestă că infracțiunea în cauză este una formală și s-a consumat din momentul în care inculpatul a avut posibilitatea reală de a se folosi de banii părților vătămate, astfel că chiar părțile vătămate au declarat că inculpatul coordona activitatea și îi consulta referitor la banii investiți în fond, ulterior, după prăbușirea piramidei financiare chiar le-a spus că există alt sait de unde pot scoate banii, dar unde iarăși trebuia de investit bani.

În sensul dat, Rusu Veaceslav conștientiza caracterul prejudiciabil al acțiunilor și inacțiunilor sale, a prevăzut urmările prejudiciabile și conștient admitea survenirea urmărilor de cauzare a prejudiciului material părților vătămate.

Potrivit declarațiilor inculpatului, Rusu Veaceslav a recunoscut că de pe contul său au fost transferate sume de bani, fiind transferate dobânzi pe conturile părților vătămate, pentru că astfel era metoda de funcționare a fondului, că a fost și el indus în eroare, doar că anume Rusu

Veaceslav a atras părțile vătămate în activitatea piramidei financiare, care nu avea careva cadrul legal, deci era dubioasă, determinându-i să investească bani, și nu invers, astfel că inculpatul trebuia să cunoască caracterul ilegal al activității desfășurate personal.

Mai mult, Colegiul penal ține să motiveze și faptul, că la caz este dovedit faptul că Rusu Veaceslav, comunicând și propunând părților vătămate investirea în piramida financiară cu deschiderea unui card bancar, fapt ce ultimii au făcut cu ajutorul lui Rusu Veaceslav, la momentul colectării banilor de la părțile vătămate, urmărea obținerea unui profit personal, în aspectul dat și activa piramida financiară, deoarece la suma investită creștea procentul în dependență de suma investită și dacă atrăgeai investitori noi.

În aspectul dat, Colegiul penal convine că apelul declarat de avocat urmează a fi admis, sentința urmează a fi casată parțial, din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanță, în aspectul nominalizat, în rest cu menținerea sentinței instanței de fond.

Conducându-se de art.389 al.4 p.3, art.415 al.1 p.2 CPP RM, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți

D E C I D E:

Admite apelul declarat de către avocatul Barbaroș Mihail în interesele inculpatului Rusu Veaceslav ***** împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Dondușeni din 15.03.2019, sentință care se casează parțial, din alte motive decât cele invocate, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

Rusu Veaceslav ***** se constată vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 al.2 lit.b CP RM, cu liberarea de pedeapsa penală din motivul expirării termenului de prescripție, potrivit prevederilor art.60 al.1 lit.b CP RM.

În rest se mențin dispozițiile instanței de fond.

Decizia este susceptibilă spre executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia integrală pronunțată în ședință publică la data de 28.11.2023.

Președintele ședinței, judecător

Rotaru Ala

Judecător

Burdeniuc Ruslana

Judecător

Pușca Dumitru